

Published under the "GLASNIK S. S. N. JEDNOTE" 1004 N. Chicago Street, JOLIET, ILL. Rates: Foreign Countries, \$3.00; Domestic, \$1.50; Single Copies, 10c. Telephone 1048

Največji slovenski tednik v Združenih državah. Izhaja vsako sredo. Naročnina: Za štiri leta, na leto \$1.50; Za pol leta \$0.75; Za eno leto \$3.00. NASLOV: Uredništvo in upraviteljski: 1004 N. Chicago Street, Joliet, Ill. Telefon: 1048

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

ROJAK JE STRELJAL NA ZENO, OTROKE IN SEBE.

"A.D." poroča: "Nenavadna družinska tragedija se je pripetila minuli petek, dne 18. novembra zvečer v slovenski družini Josip Oklešen, ki stanuje na 1127 E. 66th St. Policija je izjavila, da je bil Oklešen že nekaj časa brez dela. V petek se je bajje napil, nakar je pozabil na sebe in na ves svet. Nahajal ee je v svoji sobi, ko je poklicel svojo 9 letno hčer Josepljine. Takoj ko je dekletce odprlo vrata, je začel Oklešen streljati na otroka. Tri strele je oddal v nedolžno bitje. Dva strela sta zadela otroka v trebuh, dočim jo je en strel ranil v roko. Odpeljali so jo takoj v St. Clair bolnišnico, kjer so zdravniki izjavili, da se nahaja sicer v slabem položaju, toda je upanje, da bo okrevala. Ko je Oklešen nehal streljati na otroka, se je lotil svoje žene. Sprožil je ostale naboje nad ženo, toda slednja je bila zadeta le v ustnice, potem se je pa pred podivjanim možem skrila pod posteljo. Pozneje so jo odpeljali v St. Luke's bolnišnico, kjer so ji rano obvezali, nakar se je lahko vrnila domov. Oklešen je bil prepričan, da je ubil vso družino, nakar se je odločil za samomor. Vzel je veliko puško ter sprožil strel v glavo. Oklešen se nahaja sedaj v St. Luke's bolnišnici. Obstrelil se je tako, da mu manjka del vrata. Zdravniki ne pričakujejo, da bi dolgo živel. Poroča se še, da sta dva mala sinova Oklešena pobegnila, ko je oče začel streljati v klet, kjer sta se tako skrila, da jih oče ni mogel najti. Tako sta mogoče pobegnila smrti. Oklešen je bil sicer znan kot marljiv delavec, a sedaj že skoro leto ni imel dela, dasi bi rad delal. Družina ima svojo hišo na 66. cesti."

Prekmorska vojnja v medkrovju se je pocenila.

New York, N.Y. 20. nov. — Sindikat parobrodne družbe "International Mercantile Company" ki zavzema "American" "Red Star" in "White Star" parobrodno družbo je danes za dvajset odstotkov znižal ceno tikitov v medkrovju za vožnjo iz New Yorka v Evropo ter naobratno. Ta cena stopi takoj v veljavo.

Stavka iz simpatije — prepo vedana?

Denver, Colo. 19. nov. — Coloradska industrijska komisija je danes sklenila postavno nastopiti napram vsem premogarjem, ki bodo započeli kako stavko iz simpatije do svojih strajkajočih tovaršev. Po južnih koloradskih premogovnih okrajih vlada že več tednov stavka premogarjev ker jim namerava Colo. Fuel Iron družba utrgati plačo za 30 odstot.

Z RAZOROŽEVANE KONFERENCE.

Washington, D. C. 21. nov. — Na današnji seji razoroževalne konference je francoski ministrski predsednik Briand v daljšem govoru povedal mnenje Francije glede zmanjšanja francoske armade. Francija je pri volji tudi svojo armado na suhem zmanjšati na polovico predvojenega števila in ne manj. Ta armada naj bi bila za zasilno obrambo dežele. Na Briandov predlog so vstali tudi delegatje Anglije, Italije in Japonske povdarjajoč, da se tudi oni s tem načrtom strinjajo. Vsaka država naj bi predvsem omejila svojo mornarico pa tudi armado na suhem. Slednja naj bi služila samo v obrambne svrhe. Pri tej priliki je Briand na splošno razočaranje navzočim delegatom pojasnil še vedno pretečo nevarnost od strani Nemcev, ki še vedno lahko v vojno postavijo od 6 do 7 milijonov mož močno armado. Na Nemškem se po sedanjem sistemu vsak dan vežba okrog 250.000 novincev. Res je, da ena nemška stranka nasprotuje vojni in želi mir; je pa ondi še dosti pristavev Ludendorfa, ki bi radi svoj prusijanizem zopet na površje spravili. Pred temi moramo biti oprezni, ker Nemčija še ni moralčno poražena. Briand je govoril na današnji seji približno 3 ure. Njegov govor je naredil na vse prisotne najboljši vtis. Za Briandom se je oglasil državni tajnik Hughes, ki je povdarjal, da razume težak položaj Francije; vseeno se pa lahko morebitno nevarnost odstrani, če bi vsi narodi in vse države širom sveta z dobro voljo delovale za dosego stalnega miru potom splošnega razoroženja. Varnost dobre volje bi bila več vredna kot pa varnost z armado in mornarico. Hughes je delegatom tudi obljubil, da bo Hardingova administracija tudi Nemčijo pozvala na to konferenco v zadevi razorožitve. Dalje je Hughes pojasnil ne utemeljeni strah Italijanov, ki se boje Francije po izjavi ital. deleg. Schanzerja. Na današnji seji razorožitvene konference je bila tudi prečitana in sprejeta resolucija glede Kitajske. To resolucijo so podpisali delegatje osmerih držav: Združ. držav, Belgije, Anglije, Francije, Italije, Japonske, Nizozemske in Portugalske. Ista določa: 1.) Da se čuva in vpošteva, suvereniteto, neodvisnost, teritorialno in upravno integriteto Kitajske. 2.) Da se ji nudi priliko doseči do svoje stalne uprave in vlade. 3.) Vsi svetovni narodi naj imajo na Kitajskem enako priliko za podjetja in trgovino v tej deželi. 4.) Sedanje neurejene razmere na Kitajskem ne smejo dajati nikomur kake prednosti ali posebnih privilegijev.

IMENOVANJE NOVIH AMERISKIH ŠKOFOV.

Rim, 21. nov. — Povodom otvoritve tajnega konzistorija je danes sv. Oče ob navzočnosti vseh kardinalov paznail sledeča imenovanja ameriških škofov: Rt. Rev. Aleksander J. McGavick, pomožni škof iz Chicago je bil imenovan škofom in bo prestavljen v La Crosse, Wis. na mesto pok. škofa Schwebach-a. Škof McGavick je bil rojen l. 1863 v Fox Lake, Ill.; v pomožnega škofa čikaške nadškofije je bil posvečen l. 1899. Dosedanji kancler čikaške nadškofije Monsignor Edvard F. Hoban je imenovan za pomožnega škofa označene nadškofije. Rt. Rev. Ed. F. Hoban, D. D. je bil rojen v Chicagu in je star 42 let. V mašnika je bil posvečen še po pok. nadškofu dne 11. jul. 1903, nakar se je podal v Rim na gregoriansko katoliško univerzo kjer je postal doktor bogoslovja. Dr. Hoban je dovršil te študije z največjo odliko. Po povratku v Ameriko je bil l. 1906 imenovan za pomož. kanclerja čikaške nadškofije, l. 1910 pa za pravega kanclerja. Sv. Oče je Father Hobanu podelil naslov Monsignorja še leta 1917. Novoimenovani škof Hoban bo imel naslov armenske škofije Colonia. Rt. Rev. Thomas E. Molloy, dosedanji administrator škofije v Brooklyn, N. Y. imenovan škofom v Brooklynu. Škof Molloy je star 36 let. Rt. Rev. Josip Conroy, dosedanji pomožni škof v Ogdensburgu, N. Y. imenovan škofom tega mesta. Bivši škof Mihael Curley v St. Augustine, Fla. je imenovan za nadškofa v Baltimore, Md., Rt. Rev. Samuel Strich kancler škofije v Nashville, Tenn. je imenovan za škofa v Toledo, Ohio. Rt. Rev. John H. Dunne, kancler newyorške nadškofije imenovan pomožnim škofom istotam. Rev. Mihael J. Crane, generalni vikar v Filadelfiji, imenovan za pomožnega škofa istotam.

Politična borba v Severni Dakoti.

Bismarck N.D. 20. nov. — Zagovorniki Nepristranske lige bodo pri najvišjem sodišču vložili priziv da naj se postavni potom razveljavi zadnje odpoklicne volitve, vsled katerih je moral bivši guverner Frazier odstopiti. Kaj morajo odvetniki čitati? Dayton, Ohio. — D. W. Idings bivši predsednik odvetniške zbornice v državi Ohio je nedavno na nekem shodu priporočal, da bi morali vsi odvetniški kandidati narediti tudi izpit iz sv. Pisma in Shakespeara. Po njegovi sodbi je sv. Pismo glavni temelj in podlaga vsake postave; med tem ko Shakespeareova dela v lepi luči kažejo njeno slabo stran.

SLOVECI ZDRAVNIK DR. LORENZ PRISPEI V AMERIKO.

New York N.Y. 21. nov. — V zahvalo za številne izkazane dobrote in pomoči, katere so zadnji čas naklonili Amerikanci siromašnim otrokom mesta Dunaj, je semkaj z Dunaja prispel najbolj sloveči zdravnik današnje dobe in kirurg., Dr. Lorenz. Tu v Ameriki ostane več mesecev, kjer bo brezplačno zdravil pohabljenec; pričel bo s svojim humanitarnim delom v državi New York. Dr. Lorenz je znan ameriški javnosti še iz leta 1902 ko je prišel v Chicago da je odzdravil na hrbtnici pohabljen milijonarjevo hčerko Lolito Armour, sedaj poročeno Mitchell. Za to operacijo je prejel \$100.000 nagrade in prosto vožnjo. Dr. Lorenz je polovico označene svote daroval ob svojem povratku bežnim Dunajčanom. Pred vojno je bil zelo imovit; a vojna ga je pa spravila skoro ob vse premoženje. Dr. Lorenz ki je star že 66 let, dobiva od raznih univerz in bolnišnic na stotine vabil, da jih kot gost obišče ter izvrši več nevarnih operacij. Preds. Harding priznava vrednost in potrebo cerkve. Dne 15. nov. t. l. se je v Detroitu, Mich. vršilo letno zborovanje zastopnikov metodistovskih in episkopalnih cerkvenih občin, koje se je udeležilo več škofov tega veroizpovedanja. Pri otvoritvi tega zborovanja je škof Wm. F. Mc Dowell iz Washingtona, D.C. prečital pozdravno brzojavko poslano po predsedniku Hardingu ki se je takole končala: "Ako ne bodo cerkve izvrševale svojih zvišenih in svetih ciljev, je malo upanja za civilizacijo!" — Urednika "G. S." prosimo, da ta odstavek predsednikove brzojavke ponatisne, ker vedno trdi da je vera nepotrebna. Indijanci odlikovali gen. Pershinga. Washington, D.C. 19. novembra. — General Pershinga bodo v prihodnje ameriški Sioux Indijanci nazivali "Hrabrega orla". To ime so Pershingu v priznanje določili Sioux Indijanci na Rosebud rezervaciji v Južni Dakoti zbrani pri slavnosti dneva premirja, 11. t.m. O tem visokem odlikovanju je indijanski komisar Burke danes generala Pershinga uradno obvestil.

STAVKUJOČI RUDARJI V KANSASU IZKLJUČENI IZ UNIJE.

Pittsburg, Kans. 20. nov. — Ker je minuli teden eksekutivni odbor premogarske unije "United Mine Workers of America" v Indianapolisu izključil iz te unije okrog 5000 rudarjev v Kansasu s predsed. Howatom vred, ker stavkajo že od 30. sept. t. l. vsled obsodbe njih predsednika, so prizadeti danes poslali gl. uradu te unije sledečo izjavo: "Sodišča, sodnijske prepovedi niti izobčenje iz unije ne pripravijo rudarjev v 14 distriktu, da bi se umaknili s fronte, na kateri se bore za svoje pravice. Boj rudarjev za princip pravičnosti se bo nadaljeval brez ozira na to kaj počenja John J. Lewis s svojimi zavezniki, ki so prej prijatelji kapitalistov kot pa rudarjev." Velikanski spomenik Zmage. Washington, D.C. 14. nov. — Danes je bil na 6. in B. cesti v bližini državnega kapitola položen vogelni kamen za ogromni spomenik zmage, ki bo najlepší in najdražji spomenik te vrste na celem svetu. Stroški gradbe tega spomenika bodo znašali 10 milijonov dolarjev; dosedaj se je v to svrhu nabralo že eno desetino. Vogelni kamen je položil vojni tajnik Weeks. Poleg številnih povabljenih diplomatov in zastopnikov držav se je te slovesnosti vdeležil tudi preds. Harding, gen. Pershing in admiral Coontz. Škof Alfred Harding je opravil otvoritveno molitev, vogelni kamen je pa blagoslovil Rt. Rev. C. F. Thomas. Srečanje bivšega bolgarskega kralja z generalom Ludendorffom. Monakovo, Bavarska. — Bivši bolgarski kralj Ferdinand živi sedaj s svojo družino v Koburgu na Nemškem. Te dni se je že sivolasi Ferdinand mudil tukaj v Monakovem, kjer je v nekem parku slučajno srečal znanega nemškega generala Ludendorffa. Ker pa bivši bolgarski car vsled poloma Nemčije sedaj Ludendorffa zelo sovraži se mu je v onem parku umaknil in skrtil za neko drevo, samo, da ga ni bilo treba pozdraviti. Hiša z 20 sobami za \$5 na mesec. Dagravno tarnajo prebivalci mesta New York o pomanjkanju stanovanj in dragem "rentu", se nudi kaki večji družini vseeno lepa prilika dobiti primerno stanovanje za primerno ceno. V predmestju Bronx ob Boston Post lastuje P. Whalen veliko, zidano hišo z 20 sobami; ta hiša je stara že 121 let. Te dni je lastnik objavil, da da to celo hišo v najem za samo pet dolarjev na mesec. Hiša je pa še vedno prazna; nihče se noče vanjo seliti, ker baje v isti ponoi hudo straši! Pravljica se namreč širi, da so pred 100 leti Indijanci v tej hiši umorili neko družano, ki pa še danes ponoči "nazaj" hodi.

TRAGIČEN SLUČAJ 2. PRIJATELJEV.

V New Brunswicku N. J. se je dne 4. nov. t. l. pripetila sledeča žalostna med dvema prijateljema: Aleksander Savin in Frank Pasino, prvi Rus, drugi pa Italijan, sta oba več let skupaj stanovala in tudi delala. Slednjega je zadela nesreča, da je popolnoma ubožal, ker zadnje mesece ni mogel nikjer dobiti kakega dela; beda in revščina vsled brezdelja so Pasinota spravile do obupa, da se mu je celo um omračil; hotel si je končati svoje življenje s stradanjem; k sklepu je pa naprosil svojega prijatelja Savina, da naj ga ustrelji. Savin se je tej čudni želji sprva odločno ustavljal; ker mu je pa njegov prijatelj odločno zagrozil da ga bo on umoril če mu ne izpolne te želje, se Savin rad, ali nerad udal. Dne 4. nov. sta šla oba na neko pokopališče v South River N. J., kjer sta si izbrala nek samotni prostor za usmrčenje. Savin se je do zadnjega trenotka branil izvršiti usmrčenje. Končno je pa na odločen pritisk svojega prijatelja oddal manj 4 strele, nakar se je Pasino mrtev na tla zgrudil. Se pred prvim strelom sta se oba prijatelja še enkrat strastno objela in poljubila. Savina, ki je izvršil krvavo uslogo svojemu prijatelju, so zaprli. Požrtovanje Kolumbovega viteza. Kakor znano, se je poleg odličnih gostov na banketu v počast maršalu Fochu dne 6. nov. v Congress hotelu v Chicagu udeležil tudi slavni tenorist in operni pevec John McCormack. McCormack je imel za ravno isti večer napovedan koncert v Bostonu, Mass., za kar bi bil prejel \$10.000.00 plače. Da pa izkaže kot Kolumbov vitez maršalu Fochu svojo naklonjenost, je McCormack že napovedani koncert v Bostonu preklical, ter je zapel na onem slavnostnem banketu neko krasno pesem. Navedenega banketa se je vdeležilo 1600 gostov, med katerimi je bil tudi sloveči zvezni sodnik K. M. Landis. Velika nesreča pri pogrebu. Chicago, Ill. 19. nov. — Ko se je danes dop. vršil pogreb 4 letne hčerke John Ziemana je v pogrebniški avtomobil na nekem križišču blizu Summita zadela Santa Fe vozovlak in voz do cela porušil. Na mestu je stalo enajst oseb mrtvih; med katerimi je tudi pogrebnik John Pettkovske. Nova izdaja papirnatih rubljev. Moskva, 3. nov. — Te dni je sovjetska vlada zopet izdala ogromno svoto papirnatih rubljev in sicer za 5 in tri četrtine trilijonov (5,750,000,000). od te svote se bo porabilo 750 bilijonov rubljev za vstaničev Narodne banke. Dalje je mestni sovjet tudi lokalnim listom dovolil, da smejo zopet oglase priobčevati, kar je bilo zadnja štiri leta prepovedano.

Društvena naznanila in dopisi

Is urada dr. sv. Jožefa št. 2 Joliet, Ill.

Kakor vsako leto, tako bomo imeli tudi letošnje skupno adventno spoved in sicer 26. novembra, sv. obhajilo pa dne 27. novembra; to bo na prvo adventno nedeljo pri 8 sv. maši zjutraj. Ta dan se bo brala sv. maša za vse pokojne in žive člane (ice) našega društva.

Člani so naproseni, da pridejo polnoštevilno v nedeljo 27. nov. točno ob 8:15 uri zjutraj v šolsko dvorano, da potem skupaj odkorakamo v cerkev k slubi božji. Prinesite regalije s sabo.

Dalje se članom naznanja, da bo prihodnja seja, istna seja, vršena se dne 4. decembra in na tej seji se vrši volitev odbora za leto 1922. Zato so člani naproseni, da se te seje udeležijo v polnem številu in da bo vsak volil po svoji volji.

Seja se bo vršila v "Slovenija" dvorani (ali bivši Stern's Hall); pričetek točno ob 1. uri popoldne.

Člani so uljudno prošeni, da se pravočasno zberejo v dvorani, da bo mogoče sejo otvoriti ob napovedanem času.

Alojz Jansekovič, preds.

John Plut, tajnik.

NAZNANILO

Članom dr. "Marije Device" št. 33 v Pgh., Pa. se naznanja, da se vrši prihodnja, ali glavna letna seja v nedeljo, dne 4. decembra točno ob 1. uri popoldne.

Tem potom se vabijo vsi člani našega društva, na to sejo, ker imamo mnogo važnih točk na dnevnem redu, tako tudi volitev novega odbora za leto 1922. Samo bolniki in oni ki delajo so izvzeti od te seje; z drugimi se bo pa postopalo po pravilih društva.

Dalje opominjam one člane, ki dolgujejo društvu, da poravnajo svoj dolg na prihodnji seji, ali se naj pa opravičijo pred članstvom društva glede nadaljnjega plačevanja ases. Z onim, kdor tega ne naredi se bo postopalo po dr. pravilih in morbitne posledice naj si vsakdo sam pripiše.

Nadalje se vam tudi naznanja, da odbor in članstvo Krajsko Slovenskega Doma želi, da bi člani vseh društev, ki zborujejo v tem domu postali tudi člani K. S. Doma, na kar bi imelo društvo prosto dvorano za svoje zborovanje brez vsakega renta. Zatorej se enkrat prosim vse člane, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje in da na tej seji vsakdo svoje mnenje izrazi.

S sobratskim pozdravom

Math Paviakovich, taj.

New York, N.Y.

Društvo sv. Franciška Seraf. št. 46 K.S.K.J. v New York-u je priredilo dne 13. nov. 1921 igro (predstavo) "Pravica pride na dan", katero je spisal naš član, oziroma sobrat Akuriz Somrak, ter ob enem tudi brat reda sv. Franciška. Igra je bila jako zanimiva; skoraj rečeno, ena izmed najboljših, kar jih je bilo še igranih na slovenskem odru tu v New Yorku. Oprosti mi naj vsakdo, ali vsaj upam da mi bo, ker ne bom vsakega igralca posebej hvalil, ker to vzame preveč prostora.

Vloge so bile razdeljene med najboljše igralce in igralke, katero je vsak s popolnim uspehom rešil; v to dokaz je bil aplavz, katerega ni bilo ne konca ne kraja; tudi smeja in joka je bilo dovolj, ker predstava je bila žilna in smešna. Zavrata nam je po igri tudi naša Slovenska godba (na pi-

hala) pod vodstvom gospoda Frank Sme-ta nekaj lepih, ko-račnic in valčkov tako, če so srbele koga pete si je lahko pomagal. Imeli smo tudi jako lep dobitek. V izreban na tej prireditvi katerega je dobil sobrat Martin Zolmir, ter ga je društvu nazaj poklonil. Nato je sledila licitacija omenjenega dobitka, ki nam je prinesel še eno lepo svoto ob zaključku.

Ker je bil čisti dobitek namenjen v prid društvene bolniške blagajne, se jaz tem potom v imenu društva zahvalim vsem, kateri so sodelovali ali kaj pripomogli do tako dobrega uspeha. Posebno zahvalo pa istim igralcem in učitelju igre kateri niso naši člani in so se ravno tako žrtvovali kot bi bili člani našega društva.

Ob koncu pa apeliram na vse članstvo našega društva, da se udeležijo (generalne) volilne seje dne 10 decembra 1921 kar najbolj mogoče v obilnem številu, ker to bo ena glavnih sej v celem letu, ko se voli v odbor može ki bodo sposobni sprejeti delo, katerega mndruštvo in Jednota nalaga. Član(ica) kateri(a) izostane od te seje brez zadostne upravičbe ali sploh brez vzroka, se kaznuje po pravilih.

Torej bratje in sestre, ne pozabite na gori omenjeni dan; nikdo naj ne izostane; obenem naj se pa še vsak potruži, da dobi enega kandidata za prihodnjo sejo.

Z bratskim pozdravom ter vsem lepa hvala! Za dr. sv. Franciška št. 46

Jos. Merčun, tajnik.

NAZNANILO

Članom in članicam dr. sv. Antona Padovanskega št. 72, K. S. K. Jednote, da se za gotovo udeležijo prihodnje mesečne seje, katere se bode vršila dne 4. decembra zvečer, ob 7. uri. Ker bo ob enem to zadnja letna seja, bo na dnevnem redu več važnih drugih zadev; tudi volitev društvenih uradnikov za leto 1922. Navadno in dostikrat je napredk pri društvu odvisen od uradnikov, zato je vsled tega potrebno, da pride-te vsi na sejo in si izvolite može v odbor, kateri imajo voljo in zmoglost delati za napredk društva in Jednote. Pozor članu zgóraj omenjenega društva! da, kateri se ne udeleži te važne letne seje, zapade kazni en dolar, ali en mesec suspendacije od bolniške podpore. Tolikou znanje vsem tistim, ki bolj poredkoma prihajajo k sejam.

S sobratskim pozdravom

John Otrin, tajnik.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 101 Lorain, Ohio.

Členjeni mi sobratje in sestre! Naproseni ste, da se za gotovo udeležite vsi brez izjeme prihodnje glavne letne seje dne 4. decembra, ker imamo več važnih točk na dnevnem redu; na tej seji bo tudi volitev odbora za leto 1922.

Kdor izmed članov našega društva se ne vdeleži letne seje, plača brez vsake izjeme \$1.— kazni v društveno blagajno, kakor določeno v pravilih našega društva.

S sobratskim pozdravom

Louis Konjar, tajnik

Is urada tajnice dr. št. 105 New York, N.Y.

Članicam društva sv. Ane št. 105 v New Yorku se naznanja, da obhajamo 15. letnico ob-stanka našega društva v nedeljo 27. nov. 1921. Društvo je sklenilo, da proslavimo 15. letnico s slovesno sv. mašo, katero se vrši v slovenski cerkvi sv. Cirila in Metoda na 62 St.

Marka Place. Po sv. maši bomo imeli v priliki (bezmenin) zajutrek, kavo in domače pecivo. Da se slavnost vrši v najlepši reži, zato se je od-zvala več družin članic, katere bodo pekle, kuhale in postre-gle vsem došlim članicam in njih otrokom, katero tudi va-simo, da s njimi pridejo. Pro-sim da pridete vse ob tri četrti na devet v priliki z regalija-mi da odkorakamo opravem času v cerkev. Neopravičena odsotnost sebo kaznovala z \$1.— globe.

Ivana Ovca, predsednica.
Mary Markič, tajnica.

NAZNANILO
vsem članom dr. sv. Roka št. 113, Denver, Colo.

S tem vam naznanjam in vas opominjam, da se prihodnje se-je, vršiče se dne 8. dec. t.l. vsi vdeležite. Seja se prične točno ob 7. zvečer; pričetek bo torej eno uro poprej kot po navadi.

Kakor vsako leto, tako bo tudi letos meseca decembra vo-litev novih uradnikov za pri-hodnje leto. Ker bo ta seja zelo važna za društvo in Jedno-to, zato prosim vse člane, da naj nihče ne izostane ker le po-tem nam bo mogoče izvoliti dobre in večje uradnike, ki bo-čo gledali za korist društva in naše dične K.S.K.Jednote; na-predk društva in Jednote v mnogem odvisi od vestnih u-radnikov.

Tudi glede plačevanja ase-menta prosim, da vsakdo pri-de in poravna svoje prispevke, da mi bo mogoče setaviti celo-letni račun in kužige pravočas-no izročiti novemu tajniku. To-rej še enkrat prosim, pridite na prihodnjo sejo v obilnem števi-lu!

Sobratski pozdrav

Josip Erjavec, tajnik.

NAZNANILO

Uradno se naznanja vsem članom društva sv. Družine št. 136, K.S.K. Jednote v Wil-lard-u, Wis., da bo v nedeljo dne 4. decembra glavna letna seja, na kateri se bo volilo odb-or za prihodnje leto. Člani so prošeni, da se te seje popno-številno udeležite, ker se bode poleg volitve še marsikaj vkre-nilo, kar bode v korist društva in K.S.K. Jednote. Zborovanje se prične takoj po prvi sv. ma-ši v župnišču.

S pozdravom

Ludovik Perušek, tajnik.

NAZNANILO

Is urada dr. sv. Cirila in Meto-da št. 144 K. S. K. J. She-boygan, Wis.

Vsem članom dr. sv. Cirila in Metoda, naznanjam da je bi-lo sklenjeno na polletni seji meseca junija, da se vrši glav-na seja meseca decembra na prvo nedeljo, to je četrtega de-cembra; ne pa prvi terek kakor druge seje. Vzrok je zato ker več članov dela po noči da se da tudi tem članom enkrat pri-liko udeležiti se seje; zatorej o-pozarjam vse člane da se te se-je gotovo udeležijo, ker druga-če se bo postopalo z njimi po pravilih brez vse izjeme; je bo-lezen te opraviči. Seja se pri-čne ob drugi uri popoldne in denar se bo začel pobirati že ob eni uri da ne bomo potem pre-dolgo v noč v dvorani ostali. Na tej seji se bo volil odbor za leto 1922. Naj vsak član pre-mišli predno boš katerega pred-lagal v odbor, ako ni sposoben in ako ga ne veste, naj se ga ne sili, ker kateri je v to prisil-jen, ni pričakovati da bi se zani-mal za društvo.

Imam tudi še opomniti vse člane, da je ostalo o priliki naše desetletnice še nekako deset dobitkov; da bi se te dobitke spravilo v denar se predno se-seja prične zatorej vabim vse člane da pridete malo prej v dvorano predno se seja prične.

Nadalje moram še opomniti,

da s 1. januarjem mora plačati vsak član (ica) 10c doklade Jednote za pokritje stroškov prihodnje konvencije, kar je bi-lo sklenjeno na zadnji konven-ciji; da se pa ta konvencija sklop ovriče, treba je da je vni-ča članov(ice); za to premislite dobro in na prihodnji seji izja-vite, ako tudi naše društvo o-stane pri sklepu konvencije, bo moralo plačati to doklado v dveh letih v Jednotino blagajno okrog tristo dolarjev, kar nas en delegat gotovo ne bi tolko stal.

Sobratski pozdrav vsem članom in članicam K.S.K. Jedno-te.

John Udovich, tajnik.

NAZNANILO.

Členj. člane dr. sv. Jeronima št. 153 v Cannonsburg, Pa. se tem potom uljudno vabi in pro-si, da se v obilnem številu ude-leže prihodnje, glavne letne seje. Na tej seji bo volitev no-vega odbora a l. 1922.

Kdor se brez tehtnega vzro-ka te seje ne vdeleži, bo plačal \$1.00 kazni v društveno bla-gajno.

Sobratski pozdrav

J. Pelhan, tajnik.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

"Resnica na dan," Pueblo, Colo.—Zadeva glede vaše nove fare je nam že več časa znana. Čuli smo jo iz ust neke osebe, došle iz vašega mesta, toda v drugačnem tonu. Glavnih teht-nih točk Vi v svojem dopisu niste navedli. Sčasoma in s potrpljenjem se bo vse zopet uredilo. Ker bi vaši podatki morda ne ugajali vsem tamoš-njim faranom, dopisa ne bomo priobčili; sploh so take zadeve bolj lokalnega pomena. Čud-no, tako se potegujete za st-var, pa se celo bojite svojega pravega imena pod dopisom?

POK. ANTONU VOLKU V SPOMIN.

"A. D." piše:

Pred nekaj tedni je v Cle-velandu umrl dvainsedemde-setletni starček profesor An-ton Volk. Bil je tako skromen in ponižen, da skoro nihče ni vedel kdo in kaj da je bil. Za-to smo morali čakati, da smo dobili v roke nekaj več po-datkov o njem.

Iz njegovih spričeval in drugih listin, ki se nahajajo v njegovih zapuščini, je jasno sledeče: Rojen je bil leta 1849. pri Novi Stifiti na Stajer-skem. Gimnazijo je dovršil v Gradcu, univerzo pa na Dumaju in sicer leta 1862. Ze od ma-dih let ga je najbolj veselilo jezikoslovstvo, to si je izbral za življenjski poklic. Iz spriče-val vidimo kako ga profesorji hvalijo za njegove velike zmog-losti v angleščini, francošči-ni ter nemščini. Za zadnji vse-učiliščini rigoroz je napisal v nemščini essay o Shakespearje-vi drami Rihard III., a v angle-ščini essay o Shakespearjevi igri Macbeth. Solal se je tudi eno leto v Londonu, eno leto v Parizu, da bi si izpolnil znaj-je angleščine, odnosno fran-coščine. Iz listin spoznamo, da je po končanah studijah bil na-miščen kot profesor jezikov v Gradcu, v Leobenu ter drugih mestih, večinoma na realkah. Tako je služboval v bivši Avs-triji kakih trideset let in sicer, kakor pravijo spričevala, "z izvrstnim uspehom v popolno zadovoljstvo direktorjev."

Do tja nam je jasno njegovo življenje v Evropi. — Zakaj je moral ali hotel oditi v Ameri-ko, zakaj je tam zapustil odlič-ne profesorske službe in se po-dal v ameriško negotovost, o tem ne najdemo nikjer podat-kov. Kakor je videti, ni teh vzrokov nikomur v Ameriki razodel. O tem se da samo ug-i-bati.

V Ameriki se je bomo pre-življal s poučevanjem anglešči-ne. Učil je svoje rojake po raz-

ni državah, menda največ v Montani, v Pennsylvaniji, v Wisconsinu ter v Ohio. Med u-čenca je bil zelo priljubljen ra-di svojih vršičah sposobnosti da tudi tudi svojega mehkega, ljubeznivega značaja.

Stal sam se z njim samo en-krat in takoj sam se začudil te-mu starčku. Govorila sva med drugimi stvarmi tudi o pesni-štvu. Presmetil me je, ko je čit-al par angleških pesmi naglas. Njegova izgovarjava je bila gladka, pravilna. Prijazno sem ga povabil, da me zopet obiš-če, ali zmanjšivega moža ni bilo nikoli več k meni. Izgledal je res kot profesor. Bil je lep, vi-soke postave; imel je dolgo, go-sto brado.

Zdi se mi, da je nosil v svo-jem srcu neko veliko tajnost, ki se mu je zdela prevelika, pre-tragična, da bi jo komu razo-del. Morda se nam bo posreči-lo kdaj pozneje kaj natančne-ga izvedeti o tem. Gotovo je da je ta mož veliko dobrega storil med svojimi rojaki. Saj je vendar angleščina človeku največji pripomoček v Ameri-ki.

Zelo častno je za njegove u-čence in maktere druge inteli-gentnejše clevelandske Sloven-ce, da so mu s pomočjo g. A. Grdine priredili tako lep pog-reb. Lep dokaz, da je še neko-liko pietete med nami! Naj bo profesorju Antonu Volku o-hranjen blag spomin!

J. Z.

JUGOSLOVANSKI PAVIL-JON NA RAZSTAVI "A-MERICA'S MAKING" V NEW YORKU.

Umetniško prikazani važni do-prinosi Jugoslovanov k razvo-ju Amerike.

Jugoslovanski paviljon v razstavi ni le eden najzanimi-vejših v vsej razstavi, marveč tudi eden izmed najbolj umet-niških in pripravnih. V sredi-ni in na desni strani so izlože-ne v velikih steklenih skrinjah narodne jugoslovanske vezeni-ne, ki vzbujajo oduševljeno za-nimanje zlasti med Amerikan-kami, ki dnevno posečajo ta paviljon. Sam italijanski vele-posestnik Rolando - Ricci, ki je oficijelno prisostoval italijan-skemu večeru, je obiskal tudi jugoslovanski paviljon in ni mogel najti dovolj pohvalnih izrazov za naše narodno vezi-vo, češ, da je "kar zaljubljen". Največji del hrvatskega vezi-va je razstavil "Hrvatski Ra-diša" po — uljudnosti njego-vega ravnatelja g. Jobsta; srb-sko vezivo je kolekcija ameri-ške prijateljice Jugoslovanov, slavne kiparice Miss Malvine Hoffman, dočim je g. Leo Za-krajšek razstavil izbiro indrij-skih čipk. 150 let staro krasno slovensko pečo je razstavila ga. H. Primožič.

Ob levi steni visi krasna sli-ka Mirka Račkega "Kosovska seljanka", okrašena z lavorje-ven, ki se nahaja v shrambi g. Ivana Mladineca, in okoli nje vi-sijo ob zid pritrjeni glasoviti pivotski — "čilimi" (prepro-ge), ki jih je za to priliko od-stopil g. Lazovič. Zanimanje Amerikancev za te preproge je jako veliko, ker njih ostre bar-ve spominjajo na ameriško - indijansko tapete. V ozadju se nahajajo en čilim v hrvatskem motivu, ki ga je odstopila go-spodnična Atalich.

Na levi strani pri vrodu so razstavljene glasovite iznajdbe jugoslov. znanstvenikov v A-meriki ki so doprinele jako mnogo današnji neshanični kul-turi celega sveta. Tu nahaja-mo model profesorja Pupina o svetovno znanih "Pupin co-lis", ki so omogočili telefoni-ranje na dolgo daljave. Sama ta iznajdba je revolucionirala današnje življenje. Drugi mo-del prikazuje Pupinov "elec-trical tuning", kateri izum se sedaj splošno rabi v brezčič-

nem brzojavljenju in telefoni-ranju v — svrhu, da se pride v dotiko z začeljeno postajo.

"Disc motor" Nikole Tesla, iznajditelja svetovne slave, ki je omogočil uporabo in razvoj alternatne električne strojev, je tudi razstavljen. Brez te iz-najdbe, bi bila vsa električna podjetja po svetu nemogoča.

V ozadju ob desnem vogalu se nahaja mal stekleni reser-voir z morako vodo; v njem se nahajajo ostrige z vsem, kar je potrebno za njihovo življenje. Okoli so slike, ki prikazujejo, kako se ostrige lovijo. Jugoslo-vani kontrolirajo to industrijo ob ustju reke Mississippi.

Ob glavni steni se nahajata 2 krasna modela. Eden prika-zuje ribolov na tune in splošno ribarstvo, v katerem je zaposle-no preko 4.000 našega naroda ob pacifični obali. Drugi mo-del prikazuje sadjerejo, v ka-terih je z velikim uspehom za-poslenih preko 10.000 Jugoslo-vanov v Kaliforniji.

Nad tema modeloma visita dve sliki: ena predučuje ribar-stvo in druga sadjerejo. Na nasprotni steni so tri slike, pri-kazujoče železno industrijo, ru-darstvo in gozdarstvo, to so glavne industrije, v katerih je naš narod zaposlen in s kateri-mi je tudi on s svojim znojem pripomogel do današnje veliči-ne dežele.

Izmed vseh modelov na glav-ni steni se nahaja velik lepak s sledečo vsebino: Jugoslovanov v Zedinjenih državah je okoli 650.000 Pijonirski misijonarji: Baraga, Konaak. Kunds, itd. Znanstvo: Pupin, Tesla, Lukas, Vecki, Jager itd. Višje odgoji-teljstvo: — Suzano, Pupin Ra-dosavljevič, — Stojanovič itd. Umetnost: Milka Ternina, Sa-bic itd. Business: Ribarstvo, sadjereja, dogaj, farne, trgov-ci. Delavstvo: Jeklo in železo, kok in premog, rudarstvo, k-lavnice, gozdarstvo, splošna industrija. Izurjeni deavci: Me-haniki, mornarji, ladjedelnice, klobučarji itd.

Na stolu ob levem ozadju se nahaja glasovita slovnica in slovar. Očipve jezika, ki ga go-vorijo — Chippewa Indijanci, spisana in izdana po škofu Ba-ragi. To delo je še danes edino svoje vrste. — Razen te knjige se nahajata na mizi oba zvezka krasno vezane knjige Rev. An-tona Ivana Rezek predstavlja-joča v angleškem jeziku zgo-dovino škofje Sault St. Marie in Marquette, Mich. v katerih je popisano deovanje slovenskih misijonarjev med Indijanci.

Ob tej priliki je bila izdana brošura 32 strani "Jugoslava-ni z Združenih držav", ki vse-buje glavne podatke o zgodovi-ni priseljevanja Jugoslovanov, statistike o jugoslovanskem prebivalstvu v Ameriki, imena njih kolonij, pregled industrij in podjetij, kjer so zaposleni, fotografije vseh slovenskih, hr-vatskih in srbskih časopisov in še drugo zanimivo gradivo o ameriških Jugoslovanih. Mala kakor je, ta knjižica, je prva svoje vrste, in od 50.000 izvo-dov jih bo le malo ostalo, ker občinstvo sega željno po njej.

To je približno vse, kar nudi jugoslovanski paviljon na raz-stavi "America's Making". Po sodbi vseh smetno biti ponosni na tem uspehu. Ako pomislimo, da je v dveh tednih preko dve-stotisoč ljudi in ravno toliko šolske dece šlo preko našega paviljona, si vsak lahko pred-stavlja, kak uspeh je imela ta razstava v dvignjenju našega ugleda med Amerikanci.

NA PRODAJ JE
nova hiša z 8 sobami ali se pa odda v najem (rent) stojča na 1612 N. Elizabeth St., Joliet, Ill.

Več se poizve pri:
JOHN GREGORČIC-U.
1602 N. Hickory St.
Joliet, Ill.

Kotiček za javne razprave.

Bradley, III.
I.) Napredek in procvit naših slovenskih naselbin širom Amerike so povzročila naša podporná društva; v prvi vrsti katoliška.

II.) Združitev vseh slovenskih Jednot je nemogoča pod današnjimi okoliščinami, ker naša prva in najstarejša K.S.-K.J. se ne bi hotela z drugimi (nekatoliškimi) združiti.

III.) Najstarejša slovenska naselbina je v Ameriki Krain-S spoštovanjem
Mary Drašler,

Vstanovitev naših naselbin v Ameriki je povzročilo dejstvo, da vsak narod najraje živi skupaj. Zato je vsakdo iz starega kraja najraje potoval tja "kjer so naši ljudje".

Napredek naših naselbin pa so v prvi vrsti povzročile slovenske fare. Tudi naša podporná društva so mnogo pripomogla k napredku. Vsakdo je hotel biti v naselbini, kjer so društva in pa cerkev s slovenskim duhovnikom. Tako je bil človek pre-skrbljen v slučaju bolezni in nesreče in pa v verskih stvarih. Naselbine pa, ki imajo svojo faro so povsem bolj napredovale, kot naselbine, ki imajo samo društva. Cerkev je dala naselbini trdno podlago za obstoj in vsakd tega so tam zrastle razna podjetja naših ljudi, bodisi katoličanov bodisi naših verskih nasprotnikov, ali brezvercev. V naselbini, kjer ni cerkve je sicer društveno življenje lahko dobro razvito, drugače pa je ponavadi vse mrtvo.

Združitev vseh slovenskih Jednot bi bila umestna. Finančna škoda, ki bi jo imeli vsled premembo zastav in uradnih tiskovin, bi se sama povrnila v teku par let. Združitev vseh slovenskih Jednot pa je nemogoča, vsled tega, ker imajo nekatere Jednote v svojih pravih točke, katere so naravnost v nasprotju s katoliškimi idejami. S temi je združitev popolnoma nemogoča. So nekatere naše Jednote, katere so nepristranske; s temi bi bila združitev lažja, pa zelo nevrjetna. Zahtevalo se bi od nas, da ertamo razne točke iz pravil, posebnó one ki se tičejo opravljanja verskih dolžnosti. Mi, kot katoličani ne bi smeli tega storiti; druga stran pa ravno tako bi zelo nerada sprejela točke, tikajoče se omenjenih verskih dolžnosti.

Najstarejša slovenska naselbina v Ameriki je Tower, Minnesota.

Jennie Okoliah, predsed. dr Srca Marija št. 111 K.S.K.J. Barberton, Ohio.

SEST BLAGROV ZA DRUŠTVENIKE.

Blagor članu, ki svoje prispevke točno plačuje, ker tak član lahko s mirnim srcem sedi doma in na društveni seji; takemu so koristi društva zagotovljene.

Blagor uradniku, ki z veseljem in natančno izvršuje vse svoje dolžnosti; ki je neustrašen, in ki ne zahteva zato nobene usluge. Tak uradnik bo dobival svoje zasluženo plačilo s tem, da ima čisto vest in da njegovo društvo raste.

Blagor članu, ki pri društvenih obredih pazno poslušá besede in jih tudi za vedno ohrani; za to ne bo nikdar osramočen.

Blagor članu, ki pridobiva novo članstvo za društvo; zato bo enkrat žel hvaležnost in priznanja.

Kako je po nesrečno končani vojni Napoleona Bonaparte zaslovel otok sv. Helene, kjer je nekdanji slavni francoski vojskovodja v pregnanstvu živel in tudi umrl, tako je postal zadnji čas znan tudi portugalski otok Madeira, kjer živi v pregnanstvu bivši avstrijski cesar Karel s svojo ženo.

Ker je bil Karel Habsburški za centralno Evropo skrajno škodljiv in nevaren, da se zopet ne polasti kakega prestola, so ga zavezniki poslali v pregnanstvo na gorinavedeni otok, kamor je došel dne 19. novembra t. l. na angleški križarki "Cardiff."

Ker je portugalska vlada ekscesarju Karelú posebno naklonjena, je odredila, da naj se njegova ter njegovo ženo pri prihodu na otok Madeira sprejme s primernimi častmi.

Ko je angleška križarka "Cardiff" priplula v Funchal, gl. mesto tega otoka, se je navedočleca pozdravilo s primernim številom strelóv iz obrežnih topov. Tako je ekscesarja Karela takoj po prihodu na

Otok Madeira.

otok tudi pozdravil angleški konzul in zastopništvo portugalske vlade.

Zdaj se vršijo še predpriprave za preselitev Karlovih otrok iz Švice na otok Madeira. Karlu in njegovi družini se na tem otoku ne bo preslabo godilo, prvič, ker je ta otok pravi prirodni čar z rajskomilim podnebjem in večnim poletjem; drugič pa zato, ker bo dobival \$75,000 letne apanaže.

Portugalski otok Madeira leži v severnem atlantskem oceanu med 32 stopinj, 37 min. in 45 sek. severne širine in 16. stopinj, 55 min. in 20 sek. zapadne dolžine; ali 360 milj oddaljeno od afriškega maroškega obrežja, ali 535 milj od Lizbone, ali 240 milj od Teneriffa, ali 480 milj od azorskih otokov. Glavno mesto otoka Madeira je Funchal.

Otok Madeira je skupina vulkaničnega pogorja; meri samo 315 štirirjaških milj in je dolg kakih 30 milj, širok 15 milj, ter šteje nekaj nad 130.000 prebivalcev, povečini Portugalcev, mešani z Afrikanci

(Moori); po veri so prebivalci večinoma katoličani.

Zgodovina nam pripoveduje, da so ta otok odkrili stari Feničani že v stari dobi; kasneje je spadal Italiji, Spaniji, Angliji, zdaj je last Portugalske.

Stanovalci tega otoka se največ pečajo z vinorejo, pridelovanjem sladkorja, in izvozom južnega sadja (banan itd.) Madeira vino je — kakor znano izborne kakovosti, katero se v steklenicah pošilja kot vine najboljše vrste po celem širnem svetu, osobito na Angleško.

Funchal, glavno mesto otoka Madeira, broječe 18,000 duš leži na južni obrežni strani. Tukaj so tudi diplomatski zastopniki (konzuli) skoro vseh svetovnih držav, kajti v Funchalu in iz Funchala pluje na leto okrog 800 parnikov natovorenih z raznim blagom.

Znamenitost tega mesta je tudi ta, da se tukaj promet z vozovi ne more vršiti, ker je vse mesto hribovito brez prikladnih cest. Blago razvažá običajno tovorna živina: mule in volí na svojih hrbtih.

šečv zadeve sam zase in jih ne trosi v javnost kamor ne spadajo. Na ta način dela čast in ugled sebi in tudi društvu.

OSEM "NIKARJEV" ZA DRUŠTVENIKE.

Ne šepeti in ne govori tekóm seje.

Ne glej na napake svojih sbratov; pač pa pazi na svoje lastne!

Ne pričakuj več od kakega društvenega uradnika, kakor ti delaš za društvo.

Ne norčuj se in ne brij norcev iz drugih. S tem ponižuješ svoj lastni značaj.

Ne obsojaj in ne kritiziraj člana, če na seji kaj umestnega za društvo predlaga.

Ne išči pri drugih zabave in "dobrega časa; za to skrbi in pazi sam; s tem boš koristil drugim.

Ne išči med članstvom dlake v jajcu. Člani te bodo kmalu spoznali.

Če že ne moraš delati agitacije in propagande za društvo, budi rajši tihi; z opravljanjem čez društvo škodiš samemu sebi in drugim.

SPOMENIK V VOJNI PADLIM KONJEM.

V minuli svetovni vojni niso na fronti dosti gorja prestali samo vojaki, ampak tudi nema živina: konji in mule, (mezgi). Dasiravno se v modernem bojevanju za prevoz municije že bolj rabi avtomobile in "truce", je vlačna živina še vseeno neobhodno potrebna. Konje rabi artilerija in kavalerija, z mulami se pa po nevarnih krajih prevažá vsakovrstni vojni materijal. Tako moremo lahko trditi, da je zmagi v zadnji vojni tudi dosti živina pripomogla.

Na podlagi uradne statistike je štela naša ameriška ekspedicijska armada na Francoskem 232,135 konj in mul. Od teh jih je padlo na fronti 68,682.

V javno priznanje tem štirinogatim in mutastim sobojevalcem je bila dne 11. nov. t. l. v vojni palači v Washingtonu odkrita krasna spominska plošča, katero je nabavila "Ameriška družba rdeče zvezde za varstvo živali."

To veliko bronasto spominsko tablo je izdelal arhitekt Lionel Mose v Bridgeport, Conn., predstavljajočo prizor iz vojne, ko dirjajo sredi bojne vršiče štirje čili konji s topom in dvema topničarjema. Na tej tabli je vdelen sledeči napis v angleškem jeziku: "Ta tabla je postavljena v spomin na službo in muke 243,135 konj in mul, vpsljenih pri Ameriški ekspediciji onstran morja v veliki svetovni vojni, končani dne 11. nov. 1918 in ki je pozročila smrt 68,682 te živine. Kaj so te živali prestale je to nepopisno. O njih važni službi in požrtvovalnosti se je sam general Pershing pohvalno izrazil, da je baš ta armada konj in mul dosti k naši zmagi pripomogla. Te živali so vespovsod na fronti mirno, zvesto in potrpežljivo izvrševale svoja dela, ne da bi pri tem mislile na kako priznanje ali kako odškodnino."

Nemiri v Jeruzalemu.

Dne 3. t. m. so v Jeruzalemu živeči Arabci napadli stanovnike judovskega predmestja. V tem spopadu je bilo umorjenih 5 oseb, 13 pa ranjenih; izmed padlih so 4 judi in 1 Arabec. Pri spopadu je tudi nekdo vrigel bombo, toda ista ni naredila nobene škode.

Treba se je boriti za zdravje.

"Treba se je boriti za mir," bila je zadnja beseda maršala Ferdinand Focha v Chicagu. Ravno istim potom moramo boriti se za zdravje in še posebno sedaj, ko prihajajo sezonske vremenske spremembe. Take spremembe navadno pomenjajo za mnogo ljudi velike sitnosti. Počutijo se slabotnim, njih slast do jedil postane slabejša, hitro se utrudijo, zaprtnica sledi in človek se ne počuti samim sebi. Da se obvarujete teh sitnosti, morate postaviti vašo telo v bojovno stanje s tem, da živite Trinerjevo grenko vino ob pravem času. Ako je želodec v redu, telo lahko odžene vse nevarne snovi, ki protidelujejo za uničenje nevarnih bacilov. Trinerjevo grenko vino je zelo prijazno za vživanje in njegovih 32 let skušnje pri ljudeh je najboljše znamenje in jamstvo, da se lahko zanesete na njega. Vaš lekarnar ali trgovec z zdravili gotovo pozna veliko število svojih odjemalcev, ki vam dragevolje povedo, da sploh njim ni mogoče biti brez tega zdravila. Za bolečine vsled revmatizma ali nevralgije je Triner's Liniment najboljši. Mrs. Elizabeth Swetz nam je pisala dne 28. sept. 1921, iz Jefferson, Tex.: "Jaz sem 78 let stara, ampak rečem vam, Trinerjev Liniment je izvrsten." Poskusite! (Adv.)

POLITICEN OGLAS.

Tem potom naznanjam slovenskim volilcem in volilkam v Ely, Minn., da sem bil na shodu slovenskih državljanov in državljanek izvoljen za kandidata, ali za "aldermana" v občinskem svetu. Volitve se bodo vršile dne šestega decembra. Kakor sem zadnjih par let svojega uradovanja skušal izvesti

za slovensko občinstvo najbolje, kar je bilo v moji moči, tako hočem tudi za naprej delovati; ker imam nekoliko več iskrušenj ni bo toliko lažje delovati v korist davkoplačevalcev in za napredek našega narodnega mesta Ely, Minn. Resnica je, da nekočkrat nisem bil kos doseči kar so Slovenci zahtevali; toda priznati mi morate, da to ni bila moja kriyda, ampak radi tega, ker smo Slovenci v mestnem uradu premalo zastopani. Se Vam najiskreneje zahvalujem za Vašo dosedanjo naklonjenost in se Vam najtopleje priporočam za naprej.
Louis Champa,
Ely, Minn., dne 14. nov. 1921.
(Advertisement.)

ROJAKOM NAZVANJE.

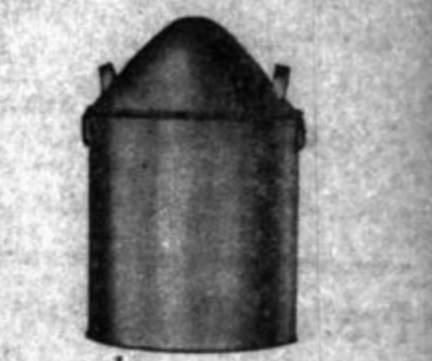
Naznanjam vsem sobratom K. S. K. J., kakor tudi ostalim rojakom po širni Ameriki, da poleg moje uradne službe pri okrajnem sodišču v uradu okrajnega avditorja, prevajam v mojem prostem času vse važne dokumente iz slovenščine na angleški jezik, kot naprimer, pooblastila, kupne pogodbe itd. Torej rojaki kadar dobite kako pooblastilo ali kake druge dokumente iz stare domovine, ki morajo biti prevedeni na angleški jezik, se Vam priporočam, da se na me zaupljivo obrnete, in jaz Vam bodem delo uredil v Vašo popolno zadovoljstvo.

Pošiljatev dokumentov za prevod mora biti v registriranem pismu. Naslov:
JOHN MOVERN,
624 N. 2nd Ave., W.
DULUTH, MINN.

ZAHVALA
Podpisani župni urad se najsrčneje zahvaljuje vsem ameriškanskim rojakom za izvestno pomoč za nove zvonove na Blokah v znesku 21.000 K. Bog plačaj vsem skupaj in vsakemu posebej!
Župni urad Bloke, 13. oktobra 1921.
Viktor Švigelj, župnik.

Bakrene kotle

za prekuhovanje različnih stvari razpošiljam dobro "zapokane" na vse kraje. Cen kotlov te vrste so sledeče:

- 6 galonov velikosti\$4.75
- 10 galonov velikosti 8.00
- 15 galonov velikosti13.75
- 20 galonov velikosti18.75
- Spojenje (Union)90
- (1/2) bakrene cevi, čevljev .35

Pošljite poštno nakaznico, ali denar z naročnino.
Kdor pa želi moderno ročno delane prave starokrajske kotle z kapo in cevmi, naj piše za ceno in pojasnilo na največjo slovensko trgovino z železom na Iron Range:
STEPHEN STONICH
105 W. Lake St.
Chisholm, Minn.

BOŽIČNA DARILA.

Svojim v stari domovini boste najbolj ustregli, če jim pošljete za božično darilo denar. Za par dolarjev dobe tam lepo svoto tamošnjega denarja. Glejte cene:

Jugoslavija:	Italia:
500 kron za\$ 2.05	100 lir za\$ 4.70
1000 kron za 4.00	500 lir za 22.00
5000 kron za 19.50	1000 lir za 45.50
10000 kron za 38.00	10000 lir za434.00

Nemška Avstrija:
1000 kron za\$.95
5000 kron za 3.50
10000 kron za 6.00

Izdelujemo tudi vsakovrstna notarska dela za tukaj in stari kraj kot: pooblastila, prošnje, kupne pogodbe in pobotnice. Za pojasnila se obrnite na:
MLADIČ & VERDERBAR,
1334 W. 18th St. Chicago, Ill.

Največja slovenska banka v Ameriki

Denar v stari kraj
Pošljamo denar v vse kraje v stari domovini, v vsa mesta in v vsako vas, najhi trejše, najsigurnejše in po najnižjih cenah ter brez v sakega odbitka.
Prodajamo šifkarté za vse parobrode preko Oceana in Jadranskega morja
Nabavljamo potna dovoljenja (pose) za potnike v domovino in iz domovine v Ameriko.
Naša banka je pod državno kontrolo
Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku na
SLAVONIC IMMIGRANT BANK
436 WEST 23 STREET. NEW YORK, N. Y.
Glavnica \$100,000.00. Rez. fond \$30,000.00

KDOR NAMERAVA POTOVATI V DOMOVINO
KDOR ZELI DOBITI SVOJCE IZ DOMOVINE
KDOR ZELI POSLATI DINARJE ALI DOLARJE
ZA BOŽIČ
KDOR HOČE VARNO NALOŽITI SVOJ DENAR
KDOR HOČE KUPITI ALI PRODATI OBVEZNI
CE NAJ PIŠE NA
EMIL KISS, BANKIR
133 SECOND AVE. NEW YORK, N. Y.

Official organ of the AND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the UNITED STATES OF AMERICA. Includes subscription prices and office information for Joliet, Ill.

Predsednik Harding proglasil dan 24. nov. kot Zahvalni dan.

Tudi letos je predsednik Harding izdal svoj uradni proglas, ki določuje dan 24. novembra kot zahvalni dan, dan posvetitve in molitve.

Proglas se glasi: "Nastopila je sezona leta, ko se ozirajoči na stare običaje, zahvaljujemo za prejete dobrote s katerimi je bil ta narod v tekočem letu obsejan, zato je prav, da predsednik opomni ljudstvo na dan posvetitve, zahvale za blagoslov dodeljen, in molitve za nadaljnje vodstvo v življenju, katero naj bi bilo vredno božjega dopadajenja."

"Najpomembnejši vseh blagoslovov je povratak miru in približanje se normalno življenje. To leto nam je prineslo prijateljske odnose z vsemi narodi po dolgoletnih borbah in razburkanju."

"Iz hvaležnosti se moramo torej združiti in upati, da bo božja Previdnost čuvala in ohranila naša dovršena dela, načela in misli."

Napredekvali bomo, če se bomo kazali vredne napredka; če ne bomo iskali samo materijalnih stvari, ampak tudi da gledamo za svoj dušni blagor; da iskreno pomagamo drugim v potrebi. Ko izražamo Bogu ponovno zahvalo za povzdig, Ga še prosimo, da bi še v bodoče zmernost in modrost navdajala vse naše oblastvenike pri izvrševanju njih dolžnosti."

"Njih roke bodo utrjene; njih nameni stanovitni če bomo za to molili."

Naš narod je rosila največja mera blagoslova, katerega je letos poslal na svet Bog. Velikanska preizkušnja človeštva, dasi smo nosili svoje breme po svoji najboljši moči in zmožnosti, nas je primeroma malo ostrašila. Dolžnost naša je, da priznavamo, da smo bili od Previdnosti postavljeni na boljše stran. Zato, ko se zberemo pred altarje, da bi se primerno zahvalili za prejete dobrote, bilo bi jako primerno, če obljubimo ponižno in resno, da se hočemo skazati vrednim vseh dobrot. Bili smo vzgojeni in ohranjeni v narodni moči in važnosti pri čemur nam je pomagala modrost nadnaravne sile."

"Vse to uverjeni ne moremo storiti drugega, kakor verovati, da je bil naš narod vojno orodje Previdnosti, ki nas je tako bogato obšipala. Priložnost velikanske službe nas čaka, ako se skazemo vrednim iste. Naše molitve naj se dvignejo v vodstvo po pravih potih. Pred Bogom je naša odgovornost velika; najprvo za nas same, potem pa za ves človeški rod v pravičnosti samega Boga."

Vsled tega jaz, Warren G. Harding predsednik Združenih držav določam četrtek 24. novembra 1921, kateri dan naše ljudstvo obhaja kot dan zahvale, posvetitve in molitve. Prosim vas, da ta dan doma, ali v cerkvah izrazite božji Previdnosti zahvalo za vse prejete dobrote in prosite Boga, da nam Svoje milosti še v bodoče izkazuje, katere je naš narod že v toliki meri prejel."

Dano, podpisano in potrjeno v Washingtonu, D. C. dne 31. okt. leta 1921 v Gospodu in v l. 146 po Proglasenju ameriške neodvisnosti."

Podpis Warren G. Harding, predsed. Charles E. Hughes državni tajnik.

Prvi Zahvalni dan.

Med različnimi postavnimi prazniki, ki se tekom leta širijo državno obhajajo je Zahvalni dan najstarejši, kajti star je že celih 300 let. Ta, po pomenu družinski praznik so prvič l. 1621 obhajali takozvani "pilgrimi" (popotniki) dosepeši iz Anglije v Plymouth, Mass.

Isto leto je bila v koloniji Massachusetts izredno huda zima, kar je novim izseljenec povzročalo dosti trpljenja. Pa potrpeali so in zaupali v Boga; na spomlad so pričeli ameriško zemljo obdelovati; zasejali so polja s semeni v prijetni nadi, da se jim bo to delo na jesen obilno plačalo."

Zgodovina nam pripoveduje, da so ti "pilgrimi" najprvo indijanske koruze zasejali. Dober mesec pred prihodom v Plymouth (21. dec. 1620) so se ti izseljenci ustavili na obrežju Cape Cod (Rta polenovke). Od tu se je bolj daleč na suho ozemlje podala mala raziskovalna družba "pilgrimov," ki je našla na večji kmp peska. Radovedni belokožci so takoj pričeli izpodkopavati in iskati, kaj bi bilo pod onim kupom peska skritega? In res, niso se zastoj trudili; našli so namreč polno košaro indijanske stare koruze; v drugi košari je bilo pa kakih 36 storžev nove koruze - sploh bary. Ta košara je vsebovala kake 4 bušlje najbolj domačega indijanskega žita (koruze),

da sta košaro lahko dva dvignila. Naravno, da se bili belokožci (pilgrimi) te najdbe izredno veselili, naker so pričeli koruze laščiti in ličkati v nek stari kotel, ki je ležal tudi pod onim kupom peska. Ker je bil kotel z naličano koruzo kmalo poln, so si pilgrimi napolnili z zrajem še svoje šepi, ostanek pa pustili v košart.

Dva tedna zatem so našli ti angleški izseljenci nedeljno skrito zalogo indijanske koruze, da so je imeli vsoga skupaj le 10 bušjev. "Ta množina bo že zadostovala za seme," so si mislili. "Gotovo je bila božja volja, da smo na tako čuden način to koruzno seme našli v najhujšem času. Kdo zna, kaj bi počeli, če bi ne dobili te semenske koruze?"

Pilgrimi so vsah deset bušjev indijanske koruze kmalo in spomlad zasejali. Ko je pa napolnila jesen, (mesec oktober) so proučali, da je ljubi Bog bogato blagoslovil njih prvo delo ok z obilnim pridelkom.

Čez 6 mesecev zatem so se ti priseljenci belokožci zopet na onem mestu oglašili in našli Indijance, ki so lastovali isto koruzo. Za vzeto koruzo so rdečopoltnike bogato nagradili; to je ne sme nihče trditi; da je bila ona koruza ukradena.

V decembru l. 1621 je Edward Wilson (poznejši guverner) nekemu svojemu prijatelju na Angleško sledeče pisal:

"Zadnje spomlad smo zasadili kakih 20 akrov z indijansko koruzo, 6 akrov pa z ječmenom in graham. Naša koruza je izborna obrodila. Hvala Bogu, zdaj smo preskrbljeni z indijansko koruzo."

Ko smo vse poljske prideke pospravili, je naš guverner poslal 4 može da bi nastrelili kaj divjačine, kar bi nam dobro služilo na veselem skupnem sestanku po končanem trudopolnem letu. Navedeni lovi so en sam dan toliko divje perutnine nastrelili, da smo imeli divjih puranov zadosti za ves teden.

Pri tej priliki in pri tem družbenem sestanku smo se vadili tudi v orožju, kar je privabilo več Indijancev v našo sredino; med temi je bi tudi njih znani glavar Massasoit. Čudno družbo naših rdečopoltnih sosedov (Indijancev) broječo kakih 90 oseb smo tri dni gostili. V zahvalo zato so nam pa kmalu zatem prinesli pet lepih srujakov; mezo so podarili nam, kože in rogovje divjačine so pa s sabo vzeli. V resnici povedano, da imamo sedaj tukaj dobre čase; vsega dovolj, za kar naj velja lobrotnemu Bogu večna hvala. Zdaj se nam godi dobro, ker mamto toliko živčva, da bi še vas radi povabili na kak obed!"

Zares so bili ti "pilgrimi" vrlji, hvaležni in veseli moške, isiravno živeli še v gozdnih pustinja kolonije Massachusetts. Svoj prvi Zahvalni dan so se gostili s fino divjačino in okusnim nesom divjih puranov. Kako so morali v resnici biti veselih obrazov pri polni mizi naravnih in božjih darov!

Pilgrimi pa niso še istega dne proglasili za stalen praznik javne zahvale in molitve, ampak še le čez 2 leti zatem, ko so imeli izborni žetev in letino, čeravno je tedaj vladala huda suša. Da jih je Bog rešil bede in lakote, je guverner Wilson določil gotovi dan zahvale enkrat v letu, ki je veljal za splošen praznik. Na ta dan so vrlji pilgrimi slavili, častili in hvalili Boga Stvarnika za vse izkazane dobrote, milosti in dari.

Zahvalni dan ni torej samo dan domačega družinskega večerja, ampak je tudi dan spomina in zahvale dobrotljivemu Bogu za Njegove dobrote, katere izkazuje naši deželi in tako tudi celemu svetu.

Kako so trosili ljudski denar?

V nekem angleškem listu je bil začetkom tekočega meseca priobčen prvi članek "Universal Service" izvestja, kako je bivša vlada Združenih držav zaveznikom izdala skoro za deset milijard dolarjev vojnega posojila.

Dasiravno so kongresniki in senatorji ponovno in odločno zahtevali pojasnilo o teh vojnih in drž. posojilih in čeprav so tudi razni ameriški listi na te pritiskali, je bila skoro cela 3 leta ameriška javnost o trošenju ljudskih milijonov prav malo, ali nič poučena. Bivša (Wilsonova) vlada je o tem posojilu molčala kot zid; čeravno je bil ta denar ljudski; nabrajan potem raznih kampanij posojil Svobode in Zmage (Liberty and Victory Loan) in potem vojnih davkov, kateri nas še danes tožijo, da vlada ni hotela dati pojasnil na kak način ravno se je dajalo ta posojila tujim državam. Končno je prišla pa ta velika tajnost vendarle na p lan.

Posobna senatorska poizvedovalna komisija je sedaj dognala, da je Amerika Veliki Britaniji posodila na milijone in milijone dolarjev iz našega Liberty vojnega posojila že potem ko je bila vojna končana, po 11. nov. 1918. Te milijone je Anglija vporabila za nakup tovornih ladij, samo da bi s svojo trgovinsko mornarico Ameriki konkurirala in si v inozemstvu (na Rumunskem in v Rusiji) ugotovila kontrolo nad petrolejem.

Glava tega poizvedovalnega odbeka, senator Reed in Walsh sta od bivšega državnega zakladničarja Houstona naravnost zahtevali, da jim mora izročiti vse knjige in korespo-

denco z zadevi tujih državnih posojil. Vse te listine (cele zaobje) je zatem natančno pregledal pravni svetnik te komisije Don M. Hunt. Navedenec je svoje zanimivo delo dovršil še le po preteku več tednov in svoje tozadevno uradno poročilo izdal v posebni tiskani knjigi obsegajoči 388 strani. To senzačno poročilo je tudi sedanja vlada sprva tajno držala, končno je prišla pa vendarle cela manipulacija da dan.

Ta članek je baš radi tega sedanjemu času primeren, ker se vrše v kongresu pogajanja za kancelacijo (preklie) vsega vojnega posojila zaveznikom.

Pritem je treba edinole pomisliti na dejstvo, da je bil ta denar ljudski denar, nabrajan za Liberty bonde in potom vojnih davkov in namenjen edinole v domače vojne svrhe in našim zaveznikom. Čeravno je bilo to postavno določeno, se je še le sedaj doznelo, da je vlada Združenih držav posodila približno poldrugo milijardo dolarjev tujim vladam, že potem, ko je vojna do cela minula.

Pri pregledovanju knjig državnega blagajnika se je sedaj tudi ugotovilo, da so bili svoječasi uradniki zakladniškega departmanta docela prepričani, da nimajo nobene pravice več dajati državnih posojil že po končani vojni. To sta odkrito priznala bivša zakladničarja McAdoo in Glass (McAdoo je zet bivšega predsednika Wilsona). Denar se je tujim, osobito zavezniskim vladam posojeval v rekonstrukcijske svrhe še celo po uradno podpisanim miru 10 jan. 1920, torej tedaj, ko ni bila nobena država več v sovražnem razmerju z Nemčijo.

Iz tega poročila je nadalje razvidno, da so bili državni departmanti niti zakladniški in niti ne sam bivši predsednik

kedaj vprašal generalnega pravdnika za ravnat, so li sme tudi sedaj dajati državna posojila zaveznikom za nadaljevanje vojne ko je vojna v resnici že davno minula.

Celo glavne točke pri vsakem posojilu se je pri tem preziralo in se ni postavno ravnalo. Zaduja posojila so bila kar tja v en dan naravnjena, brez kake gotove določbe in obveznosti glede odplačevanja glavnice in obresti od strani zavezniskih držav. To poverčva sedanji vladi mnogog preglavice pri iztirjanju tega državnega posojila. Pri gornjih poročilih ni bilo nič označeno, kdaj leta potečejo, ali koliko obresti se mora od njih plačati in kdaj? Ni čuda torej, da zavezniki odplačevanje vedno zavlačujejo.

V navedenih poročilih je daljenavednih mnogo važnih podatkov in točk povzeli iz dopisovanja med našim zakladniškim departamentom in vladami tujih držav. Pri tem se je nalezelo tudi na pisma, v katerih prosijo tuje države da bi se jim posojilo preklicalo, oziroma podarilo.

Ta posojila se je dajalo tujim državam za časa sklepanja miru z namenom, da bi se dvignilo politični ugled bivše demokratske stranke.

Večino tega posojila se ni dalo v gotovini ampak za nakup našega ameriškega blaga. S tem nadaljnim posojevanjem že po sklenjenem premirju je tedanji zakladniški department povzročil, da še danes ne živimo kot v predvojnem času; kajti tujim državam prodano blago je visoko držalo ceno, tudi ostalemu amerškemu (domačemu) blagu.

Vlada Združenih držav je iz svoje blagajne plačala sto tisoč dolarjev za stroške ruske delegacije na mirovni konferenci. Ta denar je bil vzeti iz sklada Liberty bondov, izplačilo pa odobreno po za zakladniškem departmentu. Iz tega sklada se je tudi posodilo večjo vsoto kar trem tedanjim "defacto" ruskim voditeljem vlade: Kerenskijevi vlad, Kolčakovi in Wranglovi.

Dvajset tisoč dolarjev našega Liberty posojila se je izplačalo za stroške delegatov republike Liberia, ki so se mudili na minuli mirovni konferenci. Izplačalo je odobril tedanji predsednik (Wilson) in državni zakladničar (Mr. McAdoo.)

Na milijone dolarjev iz tega sklada se je posodilo ravnim vladam, ki tedaj v resnici še niso obstojale. Čehoslovakija še ni bila država, dokler ni bila meseca junija 1919 po sklenitvi miru uradno od Amerike priznana. Srbija tedaj še ni imela parlamentarnega načina vlade ko je od Združenih držav državno posojilo prejela.

Za milijone dolarjev vrednosti ameriškega blaga, kupljenege z našim denarjem in posojenega tujim državam se je od tam naravnost Nemčiji pošiljalo za časa, ko je bila Amerika z Nemčijo še v vojnem stanju.

Za osemindeset milijonov ameriškega ljudskega denarja se je kupilo blaga in poslalo Avstriji, ko je bila še naša sovražnica.

Amerika je posojevala denar tujim državam že po končani vojni menda z namenom, da bi te tuje države saj obrestit od prvih glavnice (posojil) odplačale. Koncem konce je pa prišlo tako daleč, da ti dolžniki ne odplačujejo niti glavnice, niti zamujenih obresti. Vsled tega se ne smemo čuditi, da je bila cena nekaterih Liberty bondov tako nizka; po \$17.— pod nomenalno svoto.

Glavno vprašanje je pa: če bodo Združene države sploh kedaj nazaj dobile ogromni znesek 10 milijard dol. za posojenih tujim državam? Dvo-

mimo. Če ne pride v resnici do tega, bomo Amerikanci še leta in leta trpeli neljube posledice minule svetovne vojne.

Pljučnica.

Spisal Dr. J. V. Grahek. Vrh. zdravnik K. S. K. J.

Zdaj živimo baš v oni letni dobi, ko pričinja neusmiljena pljučnica (pneumonia) s svojo žetvijo. Vsako leto ob tem času umre za pljučnico na tisoče ljudstva; ta morilka jih ugrabi že po enodnevnem bolehanju, druge pa čez teden, ali dva. Ta bolezen nič ne svari; pojavi se nepričakovano. Ko greš morda zjutraj na delo in ve v slabem vremenu prehladiš, te drugi dan ob desetih pogrebništvih v krsto devlje. —

Mlada deklica vsa navdušena za novo modo, lahko obečena (nizko čevlje, kratko krilo lahko bluzo, gre na ples. Pleše neprestano, dokler se ne prehladi. Čez en dan ali dva, bo že risel pri vratih stanovanja tega dekleta mrtvaški venec, zahtuji spomin smrti. Ta nespešna netnica je toraj naravnost v mrt plesala. Žal, da ji bodo na način v smrt sledile še druge.

Kaj je treba ukreniti, da se mrtljivost vsled pljučnice omeji!

Tak bolnik mora vdihovati čisto svežega zraka, da s tem zamori kali te bolezni. Preveč zaurjena stanovanja, ali udi niso priporočljivi; povsem zadostuje od 68 do 79 stopinj temperature (toplote). Ako stanujete v vedno topli hiši, potane vaša koža preveč občutljiva; vsled tega ne more prenašati hipno in nepričakovane premenbe vremena; to povzroči, da se vas loti mrazenja in prehlad. Takoj, ko vas nade prehlad, vlezite se v posteljo in pokličite svojega družinskega zdravnika. Ne igrajte se s smrtjo. Ne živajte v tem lučaju strupenega "munšajna" ampak ravnajte se po navodilih zdravnika in jemljite jamo od njega priporočena zdravila. Ako se morda malo boljše počutite, bodite previdni in ne zapustite se postelje; zemitte si čas in pozornost. Pogostokrat vas pride ta, ali drugi sosed obiskat, ki vam daje razne nasvete v vaši bolezni.

Odstranite tako osebo iz hiše in ravnajte se le po nasvetih zdravnika. Če istemu zdravniku morda ne verujete, pokličite drugega. Gotova je resnica, la zdravnik, ki je že zdravil na stotine takih bolnikov več ve in zna, kot pa vaš sosed, ki je morda videl samo enega ali dva taka bolnika. Razsodna in inteligentna oseba ne bo nikdar dajala svojih nasvetov kakemu bolniku; kdor dela nasprotno išče pri tebi brezplačne pijače. Če imate kaj "munšajna" pri rokah, le ponudi istega takim vrlim svetovalecem; nikdar se pa ne ravnaj po njih nasvetu.

Drži svoje noge vedno gorke in suhe; pazi, da bo črevesje v redu; jedil ne uživaj čezmerno; hrana naj bo najboljša; imej čez dan prežračene sobe; ne rabi tobaka čezmerno; ne kašljaj drugemu v obraz. Če ste prehlajeni, spite sami v svoji sobi; bolnik ne sme nikdar s kakim zdravim spati; če ni drugače ležite na tleh.

Bolnikov, katere muči pljučnica ud smejo druge osebe obiskavati, ampak tako se mora vedno same puščati, ker potrebujejo počitek in mir. Če mogoče preskrbite kako bolničarko, ki bo bolnika oskrbovala, kajti bolnik s pljučnico mora imeti zelo skrbno postrežbo. Ravnajte se torej vedno po tem nasvetu, kajti s tem se lahko iznehite najbolj usodnega in najbolj nevarnega računa: računa pogrebniaka!

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.
GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
 Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. novembra 1921 skupna izplačana podpora \$1,997,592.00.

GLAVNI URADNIKI:
 Glavni predsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St., Joliet, Ill.
 1. podpredsednik: Matt Jerman, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colo.
 II. podpredsednik: John Mravintz, 1022 East Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.
 Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Zastopnik: John Lekan, 406 Marble St., Joliet, Ill.
 Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.
 Duhovni vodja: Rev. Francis J. Aibe, 620-10th St., Waukegan, Ill.
 Vrhovni zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, 843 E. Ohio St. N. S. Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:
 Frank Opela, star 26 Tenth St., North Chicago, Ill.
 Martin Shukle, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.
 John Zeflich, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
 John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
 Anton Nemanich, 1000 N. Chicago St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:
 Martha Telak, 1201 N. Hickory St., Joliet, Ill.
 Frank Trempush, 42-48th St., Pittsburgh, Pa.
 John Wukabinski, 5031 W. 23. Place Cicero, Ill.

PRAVNI ODBOR:
 Joseph Ross, 6517 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.
 R. F. Kompare, 9206 Commercial Ave. So. Chicago, Ill.
 John Detman, Box 528 Forest City, Pa.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":
 Ivan Zupan, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Telefon Chicago 1048.
JEDNOTIN ODBETNIK:
 Ralph Kompare, 9206 Commercial Ave. So. Chicago, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na "GLASILO" K. S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago, St., Joliet, Ill.

Najmlajši ameriški junak.

Dne 28. okt. t. l. se je vršila v Brookline, predmestju Bostona, Mass., velika patrijotična slavnost povodom odkritja spomenika najmlajšemu junaku Združenih držav, petnajstletnemu dečku Alfred E. Scottu, (Scotty-u,) svoječasnem razprodajalcu časnikov. Njegovo spominsko tablo so postavili v mestni hiši Brooklina. Za nabavo tega spomenika, vrednega \$2,000, so prispevali edinele oni dečki iz Greater Bostona, ki prodajajo časnike po uličnih vogalih. Spominsko tablo s podobo pokojnega "Scotty-a" je izdelal kipar Theo. Buggles.

Povodom odkritja tega spomenika je imel slavnostni govor znani Wm. Jennings Bryan, dalje so govorili: guverner Cox, general major C. R. Edwards, poveljnik 101. pešpolka, pri katerem je pokojni junaški deček na Francoskem služil; govoril je tudi brigad. general Sherbourne iz Brooklina. Pri tej svečanosti je igrala posebna godba dečkov (300 po številu); v zadnji pozdrav mu je pa zabil oddelek mornarice iz Bostona in mu oddal tudi zadnje salve v slovo. K tej slavnosti je prihitelo na tisoče ljudstva od blizo in daleč, največ pa šolske mladine. Med vsemi je bila gotovo pri tej priliki najbolj žalostna njegova mati vdova.

Še pred odkritjem spomenika se je prečitalo uradno pohvalo o junaškem činu tega padlega mladega junaka in pismo podpreds. Coolidge, ki se je takole glasilo:
 "Dečki ki prodajajo časnike, gredo povsod, vidijo mnogo in poznajo vsakega. Tak deček preskusi vse težave življenja. To so naši ameriški dečki. Njim v počast ter v ponos za njih vro življenje, pogum in domoljubje se je to spominsko ploščo danes odkrilo, noseče ime enega izmed onih, ki ostanejo za vedno v naši zgodovini zapisani."

Povodom odkritja tega spomenika je bil pokojni "Scotty", čeravno že po smrti, odlikovan s kongresnim zaslužnem križcem. Odlikovanje je bilo izročeno njegovim prisotni materi.

Za nabavo tega spomenika so se osobito potegovali tudi predsednik Harding, podpreds. Coolidge in guverner države Mass. Cox.

vdove-matere, živeče v Brookline pri Bostonu. S prodajo časnikov na cesti je pomagal preživljati mater in sebe; pravi tip siromašnega ameriškega dečka!

Nekega dne, kmalo po izbruhu vojne, ko je bil naš "Scotty" ravno 14 (štirinajst) let star, se ga je lotila misel, da bi šel na vojno in sicer kot prostovoljec. To skrivnost je povedal tudi svoji materi, proseč je da mu da 10c za vožnjo za karo, da se gre javit v Boston. Mati se mu je na to porogljivo zasmejala, misleča, da se deček samo šali, kajti vojna ni za otroke. Slednjie mu je dala zaproseno desetico brez kakere resne slutnje.

Tedaj je bil "Scotty" ravno štirinajst let star; priden, korajžen in najboljši dečko dotične katoliške cerkvene občine, kar je župnik Cray, sam večkrat povdarjal.

Kar je mladi "Scotty" sklenil, to je tudi v resnici izvršil. Naslednji dan je dobila njegova mati z bližnje naborne postaje poročilo od nje, da je že vojak-prostovoljec. To je revno mater tako razburilo, da se je takoj odpravila do poveljnika nabornega urada in mu razjasnila, da je njen "Scotty" še otrok, komaj 14 let star. Pri naboru se je "Scotty" zlagal za cela 4 leta.

Uvidevši nevarnost, da ga bodo vsled materine prepovedi zopet domov poslali, je mater s solznimi očmi prosil, naj ga pusti samo za nekaj tednov za poskušanje pri vojaki. Potrta mati se je končno vdala in dovolila, da so ga poslali v neko taborišče, kjer je sprva opravljal le navadna kuhinjska dela. Mladi prostovoljec "Scotty" se je tako marljivo vedel v vojaški kuhinji, da se je končno sam poveljnik dotičnega taborišča zanj zavzel; pisal je pohvalno pismo njegovi materi s prošnjo, da naj ga pusti pri vojaki, ker ji bo delal samo čast in ponos, dasiravno edinec.

Mati je ponovni prošnji svojega sinkota, dasiravno nerada, končno vendarle ugodila, osobito se radi tega, ker ji je vojaška oblast določila nekaj državne podpore.

Kako je bil novinec "Scotty" tega vesel! Zadržal se je in živl po vseh predpisih vojaškega stanu. Vleklo ga je pa vedno bolj in bolj venkam na taborišče, da bi se izvežbal v streljanju. To mu je vojaški poveljnik čez čas tudi v resnici dovolil in ga poslal v posebno strelsko šolo, dokler ni postal naš "Scotty" pravi vojak in

izboren strelec v ponos in zgled celega taborišča.

Kmalo zatem je dospelo iz Washingtona v ono taborišče povelje za odhod na Francosko. Poveljnik je torej zbiral vrle in pogumne fante prostovoljce za neke posebno nevarno službo. Pri tej izbiri je vsak vojak mislil, da taka služba ni nikaka šala. Treba je bilo torej voliti med življenjem in smrtjo. To je tudi povzročilo, da se je le primeroma majhno število novih prostovoljcev za to posebno nevarno službo na fronti javilo.

Ko je stala v onem taborišču cela vrsta že izvežbanih vojakov pred generalom, je izmed vseh mladi "Scotty" prvi izstopil in se junaško javil poveljniku, da prevzame to službo. — Splošno začudenje, ter smrtna tišina je nato zavladala med prisotnimi častniki in vojniki. Pogum in junaški nastop 14 letnega "Scotty-a" je povzročil, da se je zatem še več njegovih tovarišev prostovoljno prijavilo k oddelku strojnih pušk.

Kdo zamore popisati veselje "Scotty-a"? — Goreča želja se mu bo vendarle izpolnila, da bo šel nad sovražnika. Saj zna že izborno streljati, čeravno še tako mlad!

Kmalo po prihodu onega oddelka na Francosko, je prišel naš mladi junak v neprilike zaradi prevelikega junaštva in radovednosti.

Nekega dne si je "Scotty" samovoljno izposodil bicikelj nekega francoskega častnika in se oborožen odpeljal čez zastraženo mejo, da bi videl, kako so Nemci oboroženi. Po nesreči je pa še malo prej zavozil v neko drevo, vsled česar se je kolo do cela polomilo. Radovednejnosti mladega "Scotty-a", bi bila kmalo občutna kazen zadelja, ker so ga stavili pred vojno sodišče zaradi tatvine in subordinacije. Končno je bil pa mladi "Scotty" vseeno pomilosten in nazaj k svojemu oddelku poslan. Vrhovni poveljnik se ni mogel prečuditi korajžnosti mladega "Scotty-a".

Nekega dne zatem ga je njegov poročnik odvedel na neko nevarno mesto, katero naj bi s strojno puško stražil.

Poročnik mu je velel: "Skrij se za oni plot, in dobro pazi na bližnjo stezo čez gozd. Noben Nemeec je ne sme prekoračiti!"

Poročnik je v resnici izbral pravega stražnika za ono nevarno mesto, na kar ga je snamega ondi pustil. V Združenih državah med bivšimi vojaki, žal ni nobene žive priče, ki bi nam morala povedati, kaj se je zate z onim plotom v bližini one steze v Epidesu na Francoskem vršilo. Spominja se pač lahko morda kak pohabljeni nemški vojak, kako grozen je bil trenotek, ko se je nemški oddelek bližal oni stezi pri Epidesu. — Kako pogosto so padale svinčenke iz ameriške strojnice izza onega plota.

Ko je po končanem napadu dospel na lice onega mesta oddelek ameriških vojakov, so našli mladega junaškega "Scotty-a" mrtvega poleg cele kopice izpraznjenih patron. Sovražna krogla mu je prestrelila glavo. — Tako je plačilo za hrabrega vojaka! Najbolj so se njegovi ameriški tovariši čudili prizoru, ko je mrtvi junaški "Scotty" ležal sklonjen na strojno puško, katero je tesno držal k sebi in sklepal. — Na drugi strani plota je pa ob stezi ležalo 31 mrtvih in ranjenih Nemcev.

To se je dogodilo nekaj dni za tem, ko je naš mladi ameriški junak "Scotty" dopolnil baš svoje petnajsto leto. Prav je in vredno, da se tekmu junakom sponenike postavlja.

4 leta v ruskom ujetništvu (Piše Josip Grdina, West Park, Ohio.)

(Nadaljevanje.)
Težavno potovanje proti Sibiriji v Sarajevu. Dovažalci voda. Spomini na staro domovino.

Tako se je vršilo naše naporno potovanje tudi drugi dan. Od jutra do večera smo gazili sneg, zvečer smo pa zopet šli spat h kmetovalcem. Drugi večer smo bili pri gostoljubnih ruskih "mužikih" v resnici dobro postreženi, ker so nam dali toliko jedil, da smo se do cela nasitili. Tretji dan smo dospeli v mestec Mamadiš po imenu, kjer smo zopet prenočili. Skozi to mesto teče velika reka Kama.

Nekateri smo morali pri prihodu v to mesto dlje časa stati in čakati, da so nas začeli Rusi skupaj zbirati in šteti. Prešteli so nas najmanj desetkrat, pa še ni bilo pravilno. Da se v resnici prepričajo koliko nas je, so začeli ponovno računati na "ščet" (računalo), narejeno v obliki tablice z na žico nataknenimi kroglicami. Taka računala smo rabili v starem kraju v ljudski šoli. Med časom ponovnega štetja smo moli na planem v najhujšem mrazu stati; zeblo nas je tako, kot še nikdar prej, kajti stali smo na zmrznjeni reki, poleg tega je pa še bril hud sever. V resnici, takega mraza še ne pomnim. Najhujše me je zeblo v roke, ki so mi do ramen skoro popolnoma otrpnile, da jih nisem več čutil. Pri tej priliki se me je lotila strašna misel, če mi bodo roke v resnici za vedno zamrzile! Kaj potem?! Nesrečen bi bil za vse življenje.

Pri teh mislih sem še enkrat hitro začel z rokami mahati kot besen. K sreči sem slednjie po napornem mahanju vendarle roke zopet ogrel in jih na ta način rešil. Največ k temu mi je gotovo pripomogla gorkota iz nog.

Najmanj eno uro smo morali stati na oni reki, predno so nas pravilno prešteli in nam ukazali iti naprej. Nebo je bilo jasno kot zrcalo. Dasiravno se je v nas vpiralo solnce, nismo čutili najmanjše toplote; najbolj me je pa zanimal raznobarvni kolobar kot mavrica okrog solnca, katerega se v Ameriki in v staram kraju ne vidi. Ta solčni prizor se na Ruskem vedno pojavlja za časa hude zime. Ko smo od tam naprej korakali, je eden izmed naših na potu vsled mraza oslepel. Padel je na tla v sneg in jel kričati na pomoč. Poveljnik transporta ga je ukazal od tam s sammi prepeljati v bližnje selo; kaj se je z njim zatem zgodilo, ne vem.

Ko smo isti večer dospeli v neko kmečko vas v svrhu prenočevanja, nismo smeli iti takoj k peči, kajti hipna izprememba temperature bi nam povzročila zlo; morali smo torej ostati zunaj pri vratih, ali pa v veži. Neznansko me je pekle v lice, da se ga nisem smel niti s palcem dotakniti; bolelo in pekle me je, kot bi bilo vse lice v največjih ranah. Nekemu mojemu tovarišu je nos popolnoma zmrznil, da je postal blede kot mrtveček. To me je napotilo, da sem pričel svoj nos dregati in z rokami drgniti. Nekemu drugemu tovaršu so ta dan zmrznile roke. Vedno jih je tiščal v žepu; ko je prišel pa v hišo, ni mogel več prstov ganiti. Gospodinja mu je prinesla skledo vode, da bi jo prepozno, kajti dlani so mu gori do zapestja zažrele. — Zopet drugi, ko je stopil v hišo, je spil skodelico gorkoga čaja. Na videz sprva se zdrav, se je čez 5 minut zatem mrtev na tla zgrudil. Žrtev silnega mraza! Taki slučajji so bili na našem težavnem potovanju sredi najhujše zime pogosti; okrog 80 takih nesrečnikov so morali Rusi oddati v bolnišnice.

Pri pogledu na te nesrečnike je tudi meni tesno pri srcu postalo. "Kaj če tudi tebe ta usoda zadene?" — Vse stare in zavržene cunje, kar sem jih zamogel pri onem kmetu dobiti, ali pobrati, vse to sem nase navlekel, samo da se rešim smrti v tujini in pa svoje, še zdrave ude. V tej opravi sem bil v resnici podoban kakemu "divjemu možu." Komaj sem "gacal" naprej. Da, v resnici, tega sibirskega mraza ne bom nikdar pozabil in onih zavržnih cunj, ki so mi rešile življenje.

Naša pot je bila dolga, neizmerno dolga. Minul je prvi teden; minul drugi, a mi smo bili še vedno na potu. Po noči smo spali ali pri Rusih, ali pri Tartarjih, kakor je naneslo. Ko smo prispeli v kako rusko selo, je bilo že na vratih vsake hiše označeno število prenočevalcev po 2, 5, ali 10. Jaz sem najrajši tja skočil, kjer je bilo najmanjše število.

Nekoč smo bili prideleni štirje v neko jako čedno hišo. Stopivši v sobo, nas je pozdravila mlada žena in pa star mož (njen oče). Ko nas žena zagleda, prične glasno plakati; menili smo da se nas Avstrijcev morda boji! Že smo hoteli oditi, nakar nam je gospodinja velela sedeti za mizo. Pripovedovala nam je vsa otožna, da je tudi njen brat nekje na Nemškem ujet. Pogled na nas, ujetnike ji je presunil srce pri spominu na svojega nesrečnega brata. Večerjali smo tudi v oni hiši prav imenitno; vse najboljše kar je imela ona gostoljubna in usmiljena gospodinja nam je dala na razpolago. To je bila moja najboljša večerja na rusken; tudi udobno ležišče nam je pripravila. Pred odhodom naslednje jutro smo imeli izboren zajtrk; poleg tega smo dobili še dosti kruha in fine slanine za potovanje in to vse zastoj. Prenočevali smo pa tudi pri Tartarjih; le ti pa niso bili tako gostoljubni kot Rusi, ker so se le bolj černo držali. Še le na obljubo našega ruskega vodnika, da bo vse plačal, smo dobili kruha in čaja. Nekaj, kar sem zapazil pri Tartarjih je bilo to, da niso vsi imeli v hišah ne miz, ne stolov, ampak da so sedeli kar na tleh kakor Turki. V občine imajo Tartarji le turške običaje in še, ker so mohamedanske vere. Tudi množestvo je pri njih v navadi; Tartar ima po dve ali 3 žene, ki se pa le bolj redko prikažejo na dan. Mlada Tartarke so posebno lepe postave in obraza, oblačene v posebno nošo (obleko) vso obšito s srebrnimi okraski in raznovrstnim denarjem.

Tartar se vestno drži svojih šeg, osobito pa vere (molitve). Ko nastopi čas molitve, ga ni nikjer sram iste opraviti, četudi javno med drugimi. Tako sem Tartarja opazoval, ko je vpričo mene vrgel rdečo preprogo na tla; pokleknil nanjo in se v molitvah priklanjal svojemu Allahu, ne zmenec se, kaj se godi okrog njega. Tartarji tudi ne uživajo svinjskega mesa, pač pa konjskega. Tartarji in Rusi pa ne živijo skupaj po vaseh, ampak razdeljeno. Tartarsko naselbino je že od daleč naznanjala mošeja z vitkim minoretom (stolpom), pri Rusih se pa iz vasi dvigajo pravoslavne cerkve s posebnim križem. Dvajset dni našega napornega potovanja je že minilo, ko nam povedo ruski vojaki, da gremo v Sarajev kjer tudi ostauemo. Ej, da bi že res kam dospel, kajti dolga pot in mraz sta nas že docela iznemčila. — Drugi dan okoli poldne smo že v daljavi zagledali Sarajev. Dospesvi med to mesto, se nas

Rusi lepo v vrste razdelili, na kar smo veseli dalje korakali. Kako je domače ljudstvo in obinstvo radovedno skupaj drlo, da nas vidi! Rusi iz Sarajeva so nas menda smatrali za divjake in ljudožrce! Ko so nas pa na lastne oči videli, so izpremenili svoje tozadevno mnenje. Čudili so se nam, češ, "Avstrijci so povsem mirni ljudje."

Ko smo tako prikoralili v Sarajev, so nas stanili v neki vojašnici in sicer po narodnosti: Slovence skupaj, Slovake skupaj, Nemce skupaj itd. Mi Slovenci smo stanovali v drugem nadstropju, odkoder je bil krasen razgled po mestu. Zatem so nas prišli gledat ruski načelniki v spremstvu vojakov; bili so: polkovnik, zaeno poveljnik one kosarne in mestne vojaške uprave, mnogo drugih višjih častnikov in neki nad vse uljudni praporščak. Tam so nam v občie ni slabo godilo, ker je bil tudi načelnik izredno dober, osobito napram nam Slovincem. Iz one kosarne so nas zatem premestili v zraven stoječe barake, ker se je vojašnico rabilo za nove branice (ruske novince).

Tudi v oni baraki smo bili Slovenci skupaj; spali smo še precej udobno na iz desk narejenih ležiščih, čez dan smo pa opravljali izven barak raznolična dela. Bolj slabotni in bolelni so morali v kuhinji pomagati, med tem ko smo mi po mestu sneg kidali in cepili drva, skladali po skladiščih sol, moko in tako dalje; tako smo tudi vodo dovažali v kosarno in po mestu iz bližnjega rezervarja. Šest mož se nas je vpreglo v velike sani, na katerih je bil pritrjen primeren sod; dva sva bila spredaj pri ojesu, štirje so pa zadej in pri straneh rinili. Vodo smo dobivali na hribu iz rezervarja poleg reke Kame. Vse bi bilo šlo v redu naprej, da nam niso večkrat sani k tlom primrzle. Končno smo pa vendarle sani zopet omajali, na kar je naš tovorni vlak z veliko brzino proti dolini zdiral. Gorje nam in sodu, če bi bili med vožnjo kam zadeli; pa znali smo dobro "klanjati." Med vožnjo smo zatem privozili do hudega klanca, kjer je bilo treba dobro napeti naše žile. Dospesvi na mesto, smo vodo iz velikega sode znesli na svoj prostor v posebnih posodah in se podali domov.

Tako je šel dan za dnem. V prostih urah zjutraj in zvečer vsedli smo se vsak na svoje mesto in smo napovedali boj našim nadležnim šesteronogim sovražnikom. Vedno smo se vrtili in premetavali na svojih trdih ležiščih.

Ob nedeljah smo se v prostem času pogovarjali in tožili drug drugemu svoje nadloge ujetništva. Ni ga bilo ne dne, ne ure, da bi se ne bili spominjali naših svojcev v domovini, pa tudi v Ameriki. Posebno možje so tarnali: "Kako je kaj z mojo ženo doma? Sirota, kolikokrat sem jo kregal, ali celo natepel! Zopet drugega si čul, ko je obetal, da se bo docela poboljšal, če pride srečno zopet domov; da ne bo nikdar več vrgel sklode za vrata, kakor je to že storil če je prišel morda malo 'v rožicah' domov, poslušavši pridigo svoje dobre in skrbne žene. — Da, zdaj pa moram v ujetništvo jesti psečnično kašo, zmešano z ovsom."

Zopet tretjega si slisal pripovedovati, kako je bil doma "nobel" in kakšen gospod! To je govoril sedeč na svoji "prični", v levici držeč svoje raztrgane hlače, v desnici je pa vihtel vdeto šivanko z izposojenim "cvrnom". Kaj, ko bi ga danes videli njegovi sorodniki in prijatelji! Kolika izprememba!
 (Dalje sledi.)

OFICIELNI FAŠIZEM.

Gorica, 19. okt. — V Kozani v Brdih se je zgodil slučaj, da je italijanski orožnik ustrelil italijanskega financarja. Bil je ples. Ko so hoteli plesati čez policijsko uro (baje so imeli za to dovoljenje), so orožniki to zabranili. Fantje pa so vseno drli na plesišče. Med fanti se je nahajal tudi civilno preoblečeni italijanski financar, ki se je najhuje postavljajal orožnikom. Orožniki so oddali pet strelcev in še nepojasnjeno je, kako da je bil zadet ravno tisti financar. Komisija je ugotovila, da je nastopila smrt vsled krogle iz karabinerke.

Slučaj je vsekakor tragičen. Pravi, da dotični financar ni bil nasproten našemu ljudstvu, ampak zelo dober, vesel človek. Jasnje je tudi, da bi ga orožniki ne bili ustrelili, če bi bili vedeli, da to ni Slovenec. To je sicer za naše razmere značilno.

Posebnost, ki se je zgodila pri tem pa je ta, da so ta tragičen slučaj izrabili fašisti v svoji gorde in nepošteno namene. Financarja, ki je bil svojčas leonar, so oklicali za nekakega narodnega mučenika. Po gorškem mestu so nabili plakate (smrtnice), na katerih naznačeno legijonarji, da je padel od "fašistov", fašisti pa pravijo, da je padel od "večnega sovražnika", "barbara", in da kliče to po ščevanju.

Pravda, ki si nesramnost plaži. Podobna laž, raztrese, potem plakatov, je uničila narodna doma v Trstu. Ali očejo tudi v Gorici kaj takega? Brez dvoma taka sredstva niso ravno temeljni kamen za mirno sožitje, ki ga vlada tako priporoča, a le nam samo nam in našemu časopisju. Italijansko časopisje pa nima ne poguma ne časti, da bi povedalo resnico; vsa italijanske javnost je o nas strašno krivično informirana.

Nekega Zimica iz Gorice so napadli preteklo nedeljo ob 9. uri zvečer razbojniki pri Čepovanu, udarili ga trikrat, da je padel kot mrtev na tla, oropali ga vsega in odšli; mož bo okrevaj.

Pač smo v res lepih razmerah. Tolažimo se lahko edino še s tem, da smo v Italiji.

Kričeč slučaj.
Poslanec Šček je protestiral pri min. predsedniku Bonomiju radi nasilstev v Trstu. Bonomi se je informiral seveda pri tržaških fašistih in odgovoril Ščeku, da gre samo za tri izolirane slučaje, ki so jih povzročili fašistovski elementi kot odgovor na podobna nasilja, ki so se zgodila proti Italijanom v Dalmaciji in radi tega, ker je neki Slovan profoniral na stotine italijanskih vojakov. Dalje očita Bonomi Ščeku, da je bilo njegovo poročilo pretirano in da naj slovensko časopisje in razumnost dela za pomirjenje v svojo lastno korist.

Predstavljajte si to. Za pomirjenje delajo fašisti kot smo poročali prej. Bonomi veruje fašistom, našemu poslancu očita med vrsticami, da laže, med tem ko je v isti sapi sam ustvil javno laž, ki nas je že pravila enkrat v nesrečo, nam očita, da je izkopal mrlje. Bon Slovenec, ko je danes objavljano, da je Italijan in blaženi fašisti in italijansko časopisje nima poguma in časti, da bi to priznalo.

"Goriška Straža" dostavlja nam: "Odgovor, ki ga je dal min. predsednik poslancu Ščeku, ni vreden niti cestnega potača. Gotovo je, da naši poslanci k tej nesramnosti z največja mesta ne bodo molčali."

Privatno premoženje Pašičev. Z ozirom na znano afero "Omnium Serbe" je napisal v

"Beogr. Dnevnik" Krsta Ciovarič oster članek proti Pašičevemu sinu, kjer navaja tudi nekaj podatkov o privatnem premoženju starega Pašiča kot dokaz, da neslavnemu sinu slavnega očeta ni ravno treba delati umazanih kupčij. O Pašičevu piše: Naš stari državnik je bil nekdanji velik siromak. Ko je l. 1883, pobegnil pred "prekim sudom" iz Srbije v Bolgarijo, se je nastanil v Vidinu. G. Radosavljevič, ki je istotako živel v Vidinu, je pripovedoval, kako je Pašič takrat živel. Nosil je obnošeno obleko, slabo pokrivalo in slabe čevlje, dnevno pa je prejemal od bolgarske vlade kot emigrat najprej 4, potem pa 10 levov (frankov). To potrjujejo tudi drugi emigranti. Po njegovem povratku v Srbijo ga je srbski narod bogato nagradil. Ne le da je postal minister, ampak tudi materielno, tako da ga štejejo danes med najbogatejše ljudi v državi. V Beogradu ima veliko število hiš, eno na najlepšem prostoru. Njegovo nepremično premoženje cenijo nad 100 milijonov dinarjev, samo obsebi pa se razume, da ima primeren znesek tudi v gotovini. — Temu opisu bi pristavili še vprašanje, če si je mogoče prihraniti tako imetje od ministrskih plač!

Interpelacija zaradi neurejenih razmer na italijanski meji. Poslanec Škulj je vložil na ministrstvo za zunanje zadeve sledečo interpelacijo: Očudi se le mir med SHS in Italijo definitivno pred več časom sklenil, se razmere ob novi državni meji še vedno neurejene. Vsako zavlačenje ureditve pa močno škoduje kmečkemu prebivalstvu ob meji. Tako imajo kmetje svoje pašnike in gozdove onkraj državne meje, pa ker nimajo dovoljenja v onostransko ozemlje, ki sedaj spada pod Italijo, so ostali celi kompleksi travnikov nepokošeni in mnogi, ki imajo tam lepe gozdove, si morajo kupovati drva, ker ne smejo do svojih. Tako ima vsa Dava, obč. Stari trg pri Ložu 10 vagonov nepokošene mrve onstran meje, dočim jo morajo doma kupovati. Davke pa plačujejo mnogi v obeh državah, a uživa se mit. V tem položaju so vasi občin Cerinica, Lož, Stari trg. Vprašam g. ministra, ali je voljan vse potrebno ukreniti, da se hitro uredi državna meja in dokler se ne uredi da lastnikom italijanska oblast izda stalne legitimacije, da bodo smeli v svoj gozd in svoje travnike in dokler kmetje ne uživajo svojih parcel, naj se oprost vsakega zemljiškega davka v SHS in Italiji. Prosim pismenega odgovora.

Za obnovo Primorja. Italijanska vlada je nakazala 8 milijonov lir za zgradbo hiš v novih pokrajinah.

Direktna svaza Kanada — Jugoslavija. Zagrebška trgovska in obrtna zbornica javlja, da bo uvedla Canadian Pacific Railway and Ocean Service Company direktno parobrodno vožnjo iz Montreala v Dubrovnik.

Umrl je 26. okt. ponoči v Leonišču v Ljubljani župnik g. Albin Ilovski iz Bukovščice nad Škofjo Loko v starosti 60 let. N.v.m.p.

V Zupčevski pri Cerkljah na Dolenjskem je 5. okt. umrl po dolgi in mučni bolezni posestnik Franc Zidar v 61 letu starosti. Rajni je bil zelo priden in skrben gospodar, dober oče svojim 3 otrokom in povsod v okolici priljubljen.

Pokoj njegovi duši.

Samomor. Dne 16. okt. je našel lesni trgovec Jakob Pogačnik iz Ljubljane v gozdu Cegovca med vasama Žiće in Rožva mrliča. Ugotovilo se je, da

je bil najdeni mrtvec Ciril Kozmanin iz Dolenj, ki se ga 4. septembra letošnega pogrešali. Kot se je dognalo, se je Kozmanin sam ustrelil.

Dobrotarica slepcev. Dne 25. oktobra je sanatoriju "Ellisabetinum" v Ljubljani umrla g. Marija Križman, ki je v svojih poslednjih dneh pokazala veliko ljubezen do naših slovenskih slepcev. Postavila jih je v oporoki svojim glavnim dedičem svojega premoženja. Zapustila jim je med drugim hišo št. 5. na Karlovski cesti. Pogreba, ki se je vršil napokopališče pri Sv. Križu, so se udeležili vsi gojenci zavoda za slepce.

Žrtev požara v Gorici. V ljubljanski bolnici je umrl delavec Franc Janik, ki je dobil težke opekline pri gasitvi nedeljanskega požara v Gorici.

Smrtna nesгода Pismonoša. Franc Intihar, ki je bil služben pri poštem uradu v Novem mestu, je napravil dne 16. okt. izlet v židanco na Trško goru. Ob povratku domov je padel tako nesrečno, da si je zlomil tilnik. Zapuščena vdova ter pet nepriskrbljenih otrok. Ponesrečenec je bil vesten in trezen mož in kot pismonoša splošno priljubljen.

Velika nesreča z granato. V Pongercih pri Pragarskem je prinesel A. Vnuk na pašnik granato, katero je našel doma, ki jo je prinesel za časa vojske njegov brat. — Otroci so se začeli z njo igrati. Naenkrat granata eksplodira. Učinek je bil strašen. Dva dečka vsa razmesarjena sta bila na licu mesta mrtva, tretji je vsled poškodb drugi dan umrl. Več drugih je bilo ranjenih.

Roparski umor. Blizu Laporja pri Slovenski Bistrici so 17. oktobra napadli neznan fantje posestnika Raka in njegovega sina, ki sta se peljala iz vinograda Jastrnika domov v Križni vrh. Roparji so očeta zaklali z bajonetom ter mu vzeli 40 tisoč kron, sina pa so s koli pretepli.

Ranjen ob demarkacijski črti. Ko je 23 letni posestnik Lovrenč Debelač iz Stare Oselice dne 17. okt. v Koprivniku prekoril mejo, je italijanska obmejna straža streljala na njega. Smrtno nevarno ranjenega Debelača so prepeljali v ljubljansko bolnico.

Državnega posojila v znesku 500 milijonov dinarjev je bilo podpisane v Sloveniji za 35 milijonov dinarjev, v celi državi pa za 380 milijonov dinarjev pokrijejo razne banke.

Papirnatega denarja imajo v Astriji za 73 milijard in 79 milijonov avstrijskih kron. Kakor se vidi napredujejo v Avstriji zelo dobro papirnato gospodarstvo.

Ljubljanski župan s. dr. Perič je bil dne 24. okt. ustoličen.

Veliko tovarno za tekstilno blago namerava postaviti v Mariboru češki tovarnar Edvard Doktor.

Novo industrijsko podjetje v Celju sta ustanovila gg. Fr. Fuchs in Avgust Kregar: prvo jugoslovansko žično industrijo. Tovarniško posloplje stavlja v Gaberju v bližini cinkarne.

Nemški konji za Jugoslavijo. Reparacijska komisija je na račun vojne odškodnine prevzela od Nemčije zopet 9000 konj. Do konca tega leta ima Jugoslavija še dobiti 12.000 konj, v treh letih pa še 50.000 konj.

Protest proti odcepitvi Bele-Krajine od Slovenije. Vsled vesti, da hoče belgrajska vlada odcepiti Belo Krajino od Slovenije in jo prikloniti h karlovski oblasti, poročajo Beokranjci v "Sl. Narodu" zoper to namero odločen protest.

Upravna razdelitev države. — Ministrski svet je sklenil, da se država razdeli na 25 oblasti. Bosna bi imela 3, Hrvata 4,

Slovanija 2 oblasti. **Statistični podatki o Belgradu.** Po statističnih podatkih ima Belgrad 117.740 prebivalcev. Po narodnosti je 97.929 Srbohrvatov, 1230 Slovencev, 3504 drugih Slovanov, 3167 Nemcev, 1334 Madžarov, 300 Rumunov in 180 Italijanov. **Jugoslovansko posojilo na Angliškem.**

V Beograd je prispel poverjenik angleškega sindikata, ki je ponudil vladi posojilo v znesku treh milijonov funtov sterlingov, to je 3 milijarde dinarjev po 8 odstotkov. To posojilo se bo uporabilo za investicije in odplačanje dolgov Narodni banki.

Tri fare pri Metliki.

Veliko slovesnost smo imeli 27. avgusta pri Treh farah, ob 5. uri zjutraj smo s številno množico na kolodvoru naložili 2 nova bronasta zvonca za poručnico Tri fare in smo jih z nebrojno množico med petjem in molitvijo spremili k Trem Faram. Pred vrati trifarskega pokopališča so naš dušni pastir prečast. g. prijor Učak govorili in so nam razložili pomen in zgodovino zvonov, nato je sledil blagoslov, kar so tudi izvršili prečastiti g. prijor v spremstvu več duhovnikov. Nato je bila slovesna služba božja in med službo božjo so potegnili zvonova v zvonik. Zvonca sta krasno izdelana iz najboljšega bron in jih je ulila strojna tovarna in livarna v Ljubljani v splošno našo zadovoljnost. Veliki zvon (es) tehta 1040 kg, mali tehta 470 kg, (as) in stari, ki je ostal od vojne (ces) tehta 6 starih centov. Pripomnim, da smo dobili iz Amerike od tamošnjih častivcev trifarske Matere božje lepo svoto denarja; primakljajmo zložili deloma v soseski Tri fare, deloma v sosednjih soseskah, ki so nam priskočile na pomoč, ker se pri Treh farah pokopavajo iz soseske Božjakovo, Drašiči, Lokvica in Slamna vas. Tudi meščani iz Metlike so nam priskočili z mlodari na pomoč, za kar jim srčna hvala.

Iz Šinkovega Turna.

Dne 12. oktobra zvečer ob 7. uri je požar uničil vso gospodarsko posloplje z vsemi letošnjimi pridelki posestnika Marjii Verbič v Kosezih. Škode je nad 200.000 K a zavarovana je bila le za 5000 kron. Že tako je grozno prizadeta po toči in suši, sedaj pa še požar. Svetovne vojna ji je vzela moža in sina Zares, nesrečna družina! Neka kar se je videlo pri tem požaru je: Imamo premalo priprav proti požaru, cela vas ne premore enega zapanjača (kavelj na). Ali bi se ne mogla tudi pri nas omisliti brizgalna?

Požar v Baličeh. Dne 13. okt. je zgorelo v župniji Sv. Nedelja grko-katoliška vas Baliče, v Žumberku, ki šteje vsa gospodarska posloplja, krma, slama in vsi poljski pridelki. Zgorel je tudi 4 letni deček in 4 prešiči, drugo živino so rešili. Na pomoč je prihitel domači g. župnik dr. Niko Erdeli, pa se je ponesrečil. Hotel je izgnati iz nekega hleva živino, pa se je goreča streha nanj podrla, ter se je silno opeknel po obrazu in rokah, tako, da so ga odpeljali v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo v Novem mestu, kjer je, vsled zadobljenih opeklin umrl.

Požar na Češnjici. Dne 14. oktobra ob 1. uri je pričelo goriti pod kozolecem Jožefa Mesca s Češnjice št. 22 pri Železnikih. Kozolec, napolnjen s senom, slamo in drvi, je kmalu popolnoma pogorel. Požarni brambi iz Sele in Železnikov sta ubranila, da se ni požar razširil na bližnja posloplja. Škode je povzročil požar 70.000 K. Mesec je bil za 2000 K zavarovan. Zgorelo je ob tej priliki tudi Jožefu Globočniku

in Železnikov za 9000 K in Lukn Pogačnik iz Češnjice za 1000 K oglja, katerega sta imela upravljena pod Mesčevim kozolcem. Kot se domneva, je požar sančila zločina roka.

Požar v Podljubnu.

Župnija smihel pri Novem mestu. Dne 17. oktobra je nastal na še nepojasnjen način požar pri Fr. Pircu v Podljubnu št. 1. Požar se je vsled silne snse hitro širil. Vode ni daleč na okrog, tudi ljudi ni bilo doma, ker so bili na sejmu v Novem mestu. Da

niso prihiteli na pomoč ljudje iz Birčne vasi, bi bila že itak velika škoda še veliko večja. Pogorelo je pet gospodarjev popolnoma s hišo in gospodarskimi posloplji, enemu je ostala samo hiša. Zgorelo je vse žito, okrog 700 mernikov, 600 mernikov krompirja, vsa mrva in krma za živino, 4 prešiči in vsa obleka. Škoda se ceni nad 1 milijon kron. Dve vdovi sta ostali brez vsakega premoženja s kopicco nedoraslih otrok. Pomoč je nujno potrebna.

Bodite previdni z denarjem!
Nalagajte ga v zanesljive banke!

Bolj kakor kdaj prej, je sedaj potreben ta opomin, kaj večje množine denarja med ljudstvom delajo špekulante velike dobičke z onimi, ki jim grede na limanice.

Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom in ljudni in hitri postrežbi.

Mi predlagamo na hranilno vlogo po 3 odst.

ki jih pripisemo k glavnici ako jih ne dvignete. Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica federalnega rezervnega sistema.

Pri pošiljanju denarja, je goslarjivo bodite previdni. Brezvestni mešetarji nastavi, ki se vredaj kronam visokih cen ne ker se hočejo okoristiti nevednostjo ljudstva.

Povprašajte nas za našet in cene, kadar želite poslati denar staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonde izpostavljene nevarnosti in tatov, prinesite jih k nam ter Vam ji bodemo shranili brezno.

THE JOLIET NATIONAL BANK
JOLIET, ILLINOIS
Kapital \$150,000.00 Prebitok \$360,000.00

SLOVENSKA NOTARSKA PISARNA
Anton Zbašnik
Corner 48th and Butler Sts. Pittsburgh, Pa.
Telefon: Fisk 2085

Sprejema v izvršilo vse notarske posle. Izdeluje POBLASTILA, KUPNE POGODBE, IZBRISNE POBOTNICE, OBVEZNICE, OPOROKE in razne druge notarske dokumente. Izdeluje PROŠNJE ZA DOBAVO SVOJCEV IZ STAREGA KRAJA, preiskuje stanje zemljišč tukaj in v starem kraju in sprejema tudi razne druge preloka ve. Večletna izkušnja jamči vsakemu dobro delo. Pišite ali pridite osebno. Cene nizke in postrežba točna.

THE DOLLAR SAVINGS BANK
BRIDGEPORT, OHIO
Glavnica \$50,000.00
Prebitok \$50,000.00

Pod nadzorstvom države Ohio, ki je tudi naša viगतeljica. Pustimo po 4 odstotkov obresti pri hranilnih vlogah.

Posebno pozornost dajemo posebnemu oddelku.

FIRST NATIONAL BANK
Established 1857
Ako potujete v staro domovino

boste našli v svojo lastno korist, da nosite svoj denar v obliki Potniških čekov Traveler's Checks.

na katerih je označena svota, koje želite vzeti v AMERIKIH DOLARJIH. Ti čeki—kadar vnovčeni v Evropi—bodo zavarovali in tvorili njih celo celono vrednost v evropskem denarju.

Potniški čeki so POPOLNOMA VARNI in vas varjejo pred izgubo ali tatvino denarja. Te čeke ne more nihče drugi zamenjati, kot VI SAMI!

KUPITE TOREJ VASE POTNISKE ČEKE V TEJ BANKI.

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET

Zgodovinski podatki Združenih držav.

(Dalje.)

L. 1776 je Charles Carroll zastopal kolonijo Maryland na kontinentalnem kongresu. Ko je znamenito proklamacijo podpisal je baje vzkliknil: "Tu grede moji milijoni." S podpisom je namreč tvegala vse svoje velikansko bogastvo, katero bi mu bili Angleži lahko zaplenili, če bi se ta načrt ameriškim kolonijam ne posrečil. Charles Carroll je izmed vseh onih ki so podpisali Proklamacijo neodvisnosti najdalje časa živel, do 95. leta; umrl je namreč 14. nov. l. 1832 na svojem obsejnim posestvu v Carrolltonu, Md. Njegov mlajši brat je bil imenovan za prvega katoliškega škofa v Ameriki.

Načrt Angležev. Bitka na Long Islandu.

Ko je angleška armada iz Bostona odpotovala, je George Washington zvedel o ponovnem načrtu Angležev, ki so hoteli napasti mesto New York; zavzeti vse strateške točke ob reki Hudson in na ta način odcepiti Novo Anglijo od ostalih kolonij. O tem načrtu se Washington v resnici ni nič motil; kajti že nekaj dni po označeni proklamaciji neodvisnosti meseca julija 1776 se je angleški general Howe pojavil na Staten Islandu v neposredni bližini New Yorka s 25.000 mož močno armado. Njegov brat Lord Howe, ki je med tem postal admiral angleške mornarice je dopel v New York dne 12. julija.

Da bi Amerikanci odbili nameravani napad Angležev, je general Putnam skupaj zbral 5000 mož in iste vtaboril na Brooklyn Heights, nedaleč od mesta New York. Njemu v pomoč je bil 4000 možni general Sullivan. Lord Howe je napadel ameriške čete pri Long Islandu dne 27. avg. 1776. Ker so imeli Angleži v tem boju veliko večje število vojakov, so Amerikance premagali. General Sullivan je bil po krvavem boju odveden v ujetništvo. Angleži, navdušeni veselja vsled zmage, so svoje bojne ladje koncentrirali pred New Yorkom, da bi na ta način nasprotnike ponovno napadli na suhem in na morju. Za Amerikance je bil položaj naravno zelo opasen. K sreči se je pa isti dan nad Long Islandom pojavila gosta megla, kar je general Washington za izredno priliko uporabil s tem, da je vso armado skryoma in neopaženo premestil na suho ozemlje mesta New York.

Da bi zamogli izvedeti načrte Angležev, se je komaj 24 let stari ameriški stotnik Nathan Hale vtihotopil v njih vrste. Angleži so ga pa kmalo spoznali in obesili kot špijona. Junaški Nathan Hale je pred smrtjo rekel: "Zal mi je, da imam samo eno življenje, katero lahko izgubim za svojo domovino!" N. Hale ima krasen spomenik v parku pred mestno hišo v New Yorku.

Angleži v New Yorku. George Washington se umika proti severu. Trdnjava Washingtona pada.

Navalce vsem protiborbam Amerikancev so Angleži že čez nekaj dni prekoračili reko East River in Hudson v New Yorku se zavzeli mesto New York. Washington se jim je umaknil na Harlem Heights, kjer ga je angleški general Howe dne 16. sept. 1776 napadel toda, brez uspeha. Od tam je Howe popeljal svojo armado na White Plains. Washington, opazivši nevarnost pred sovražnim taboril v Northcastlu, kjer se je zatem prestavil na New Jersey.

gleški poveljnik Carleton, namenoma to mesto zavzeti. Zepri Champlain jezera se mu je pa z močno oboroženo flotilo v bran postavil ameriški poveljnik Benedikt Arnold pri koji priliki so bile vse njegove bojne ladje uničene; navzlic temu porazu je pa Arnold vsceno svoje vojaštvo pri Ticonderogi varno na suho izkrcal. Carletona je pojav številnega vojaštva v Ticonderogi tako preplašil, da jo je ves poparjen nazaj proti Kanadi odkuril.

Med tem časom je pa angleški admiral Howe delal načrte, kako bi se dalo zavzeti trdnjavo Washington, glavno strateško točko ob reki Hudson. Ker je Washington izprevidel veliko pretečo nevarnost vsled obleganja te trdnjave od strani sovražnikov, je se pravočasno odredil premestitev velike zaloge municije iz one trdnjave in 3000 ameriških vojakov. Ker je imel poveljništvo dotične garnizije v oskrbi general Greene, je končno v bližini trdnjave vseeno poskusil svojo srečo z ofenzivo, toda zaman. Angleži so trdnjavo Washington dne 16. novembra med junaskim odbijanjem Amerikancev vseeno zavzeli. V tej bitki je znašalo število mrtvih na angleški strani 500; Amerikancev je bilo pa v tej bitki ujetih 3000, katerih so Angleži v ujetništvu veliko število postrelili.

Amerikanci se umikajo v New Jersey.

Ko so Angleži zavzeli trdnjavo Washington je bil gen. Washington s svojo armado v Hackensacku, na levi strani reke Hudson; njegova armada je štela 7000 mož. Njegov tovariš, general Lee je pa taboril v Newcastle, na nasprotni strani reke Hudson z ravno tolikim vojaštvom. Washington je naročil gen. Lee-ju, da naj prekorači reko in se pridruži njegovim četam, kjer bosta lahko oba z združenimi močmi sovražnika napadla. Gen. Lee pa ni pošteleval Washingtonovega povelja; mislil je na sijajno boječnost in morebitno vrhovno poveljništvo nad celo ameriško armado če bi morda on po svojem načrtu sovražnika zmagal. V to svrhu je ukazal svoji armadi, da naj se odpravlja proti Morristownu.

General Lee je imel svoj stanek gostilni v Baskinridge, milje oddaljeno od sovražne meje. Nek kolonijski vojak, "Torry", ki je bil še vedno naklonjen angleškemu kralju je pri tej priliki igral vlogo izdajalca. Zajezdil je čilega konja in jahal v najhujšem diru 8 milj daleč v Brunswick, kjer je vse podrobne načrte Angležem izdal. Naslednje jutro se je oddelek angleških dragoncev nepričakovano pojavil v Morristownu, kjer je general Lee taboril. Angleži so gen. Lee-ja obkolili in odvedli v ujetništvo. Pri tem so Angleži mislili, da imajo najboljšega ameriškega generala v svojih rokah. Pri tem so se pa zelo motili, kajti mesto lahkomisljenega generala Lee je zavzel izkušeni in vestni general Sullivan.

Kakor že omenjeno, je bil gen. Washington vsled tako slabega položaja svoje armade prisiljen makniti se v New Jersey in prekoračiti reko Delaware. Angleški general Cornwallis je takoj zatem zbral svojo armado s katero se je ustaval na desnem bregu reke Delaware, ali nasproti gen. Washingtonu. Na svoje veliko razočaranje pa ob reki Delaware ni našel nič drugega čolna na razpologo za prevoz angleških čet čez reko. Gen. Washington je slutil pretečo nevarnost, vsled česar je v

radalji 0 milj, dolgor ob reki Delaware zaplenil steherni čoln in odvedel s sabo. To je delalo Cornwallisa nepopisno preglavico in prisililo, da je na onem mestu toliko časa čakal, da bi reka Delaware zamrznila, potem bi mu bil prehod čez reko omogočen. Ameriški general Charles Lee je takoj spoznal ves strateški položaj, na kar je Lee-jevo vojaštvo pri Morristownu skupaj zbral in se z istim pridružil gen. Washingtonu.

Bitka pri Trentonu.

George Washington se je slednjič za bitko odločil. Trije polki Hesijcev (Nemcev) pod poveljstvom polkovnika Rahla so bili nastanjeni v Trentonu, glavnem mestu kolonijske države New Jersey. Ker angleški kralj ni zamogel v domači deželi dobiti zadostno število vojakov za vojno proti Ameriki, je skušal to število nadomestiti s kupljenimi tuji vojniki. Najprvo se je glede tega na Rusijo obrnil, da naj mu proda 20.000 mož; Rusija, že tedaj vneta prijateljica Amerike je to zadevo hladnokrvno odklonila. Zatem so pa Angliji dali na razpologo 20.000 vojakov razni nepomembni nemški vladarji, osobito princ Hesse-Cassel. Od tedaj je ostala beseda, oziroma ime "Hess" izdajsko in sramotno. Proti tej efijaltni kupčiji je tudi nemško ljudstvo v obče protestiralo; pomagati pa vendar ni moglo, ker so bili oni Hesijci kupljeni, ali prostovoljci. Vendar je tedajni nemški kralj Friderik Veliki zahteval od vsakega teh hesijskih vojakov gotovi naglavni davek ko so se napotili v Ameiko.

Gen. Washington je iznenadil izdajske Hesijance v Trentonu ravno na božični večer, ko se so le ti, veselili prvega Svetonocnega praznika, v Ameriki leta 1776. V vsem svojem življenju menda ni Washington nikdar doživel tako naporega večera. Grozen mraz in snežni zamet. Po hudem naporu so mu je končno le posrečilo, da je dospel čez deloma zamrznjeno reko Hudson na iztočno obrežje; odkoder je moral voditi svojo armado devet milj daleč v najhujši zimi, da je dospel do Trentona kjer so bili utaborjeni Hezijani. Napad se mu je sijajno posrečil, kajti Hezijani, so se mu takoj vdali. S sabo v vojno ujetništvo je odvedel 1000 mož in 32 častnikov. Poveljnik Rahl je bil smrtno ranjen. Amerikanci so v tej bitki izgubili samo 4 moše. S temi ujetniki in zaplenjeno zalogo municije se je gen. Washington zopet podal onstran reke Delaware.

(Dalje sledi.)

Zanimiva tekma.

Ameriški izdelovalci se neda-jo prekašati od nobenih drugih sveta, za izboljšanje in povečanje notranjih faktorjev za popolnejše in pravilnejše delo. Da vam pokažemo to izjavo, lahko o navedemo tekmo, katera se sedaj vrši pri dobro znani tvrdki Joseph Trinerjevi družbi, izdelovalteljih Trinerjevega grenkega vina in drugih popularnih zdravil v Chicagu. Pri banketu, ki ga je dala ta tvrdka svojim uslužbencem v ponedeljek večer, dne 31. oktobra, 1921, je predsednik družbe Joseph Triner naznanil različne dobitke, ki se bodo razdelili med uslužbenca, ki bodo dali najboljšo nasveto, kako izboljšati pri izdelovanju in razpečanju njih pridelka, prihraniti čas in pri delu in tako naj bi se vse izboljšalo pri vsakem posameznem oddelku. Samo delovodje so izzvati iz te tekme. Naznanilo so odobrvali z velikim navdušenjem vsi uslužbenec in ni dvoma, da bo prinesla izvrsten uspeh ta tekma za boljši nadaljni razvoj tvrdke Joseph Triner družbe.

ZELEZNIČNA KOČEVJE — BROD — MORAVICE V TEKMOVANJU S DRUGIMI TRASAMI.

Zanimiva razmotrivanja o tem vprašanju je nedavno tega podal ing. M. Klodič. Sad njegovega razmotrivanja je bil ta, da je nastopil s popolnoma svojim kompromisnim predlogom; zdi se, da upa na ta način dobiti železniškim interesom ter onim Poljanske doline tju do Starega trga in še dalje.

Njegov predlog je: sedaj samo do Kočevja izpeljana železnica naj bi se podaljšala skozi Poljansko dolino preko Starega trga proti Inkovdolu-Severin, tam li se združila z železnico, ki se ima nanovo graditi iz Črnomlja preko Vinice, ter bi potem vodila po 5 km. dolgem predoru proti Vrhovskemu k ža obstoječi železniški progii. — Ta nova predlagana proga se ceni na 75 km. dolžine, 5 km. dolgi predor pa pomeni veliko otežkočenje. Iti bi morala ta proga preko Kulpe dvakrat, zahodna veja železnice blizu Starega trga, koder leži gladina reke 178 m visoko. Od Vinice dohajajoča veja železnice pa prestopi Kulpo jako primerno blizu tega kraja v višini 164 m. Vlaki, ki vozijo blago v Kvarneru (ta zveza je, kakor jako dobro pripominja ing. Klodič, najvažnejša, ker je najkrajša zveza Slovenije in Hrvaške z morjem), morajo preko najvišje ležeče postaje železnice Karlovce—Reka, namreč Lic, kota. Dvig znaša torej za vladke od Kočevja prihajajoče, 562 m.

Primerjajmo traso, ki vodi preko Broda na Kulpi, katero natančno transiranja je že izgotovljeno, ko grede te vrstice v tisk: gladina Kulpe je tam 230 m visoko, tedaj se morajo v Kvarneru voziti se vlakom 816 manj 220, t. j. za 596 m dvigniti. Tedaj prihrani trasa preko Broda na Kulpi 42 m dviga. Kako veliko premoaga se s tem prihrani, ni treba dalje razlagati. Strokovne tovariše o pozorini, da obstoji delo, ki je ima vršiti lokomotiva, osobito v tem, da premaga ovire vspona, t. j. da dviga bruto-tovor. Ing. Klodič je upal, da bo od njega predlagana kompromisna proga tozadevno boljša nego trasa preko Broda na Kulpi, pa je uprav slabša! Njegova trasa ni samo precej zelo dražja glede graditve same, ampak tudi glede porabe premoga, ne bo pa imela tudi ne približno toliko lokalnega tovarnega prometa. O tem bomo še govorili. Trasa preko Broda na Kulpi nima niti enega daljšega predora; nadaljši nje prodor bo 1500 m dolg in je popolnoma sam zase (ni blizu nobenih drugih predorov). Ampak stroški za graditev 5 km dolgega predora obtežujejo vse izdatke prav znatno, daljši je tudi čas graditve, teče so interkalne obresti, dražja je oskrba in vzdrževanje progę v predoru, ako bi bil promet velik.

Ce kdo dozame virtualne dolžine železnice na izgotovi podlagi, to se ni edino in zlasti ne izključno merilo, po katerem bi se dalo presoditi, ali je kak železniški načrt dober ali ne. — Trdilo so, da se trasa preko Broda na Kulpi ne ozira na promet v Dalmacijo. Ni mi znano, na čem temelji ta trditve. Dejstvo pa je, da bo ta proga izvrstno služila tudi prometu v Dalmacijo, ker se načrt nanjo ozira v polni meri. Ti oziri so brez-pogojno potrebni že iz tega vzroka, ker utegnejo v državnem življenju Jugoslavije zastopati časi, ko bi mogel biti Kvarner zaprt za domačo potrebo. Načrt zveze, postaje progę preko Broda na Kulpi, je tako značilen, da bodo z Lublano prihajajoči vlaki ravno tako gladko nadaljevali svojo

pot preko te postaje tako v smeri Ogulin — Split kakor Brod—Moravica—Reka. In kakor je ugotovil ing. Klodič sam, ste virtualni dolžini trase Kočevje—Split preko Starega trga in preko Broda na Kulpi skoraj na las enaki, zato je trasa preko Broda na Kulpi tudi v prometu z Dalmacijo povsem boljša od drugih.

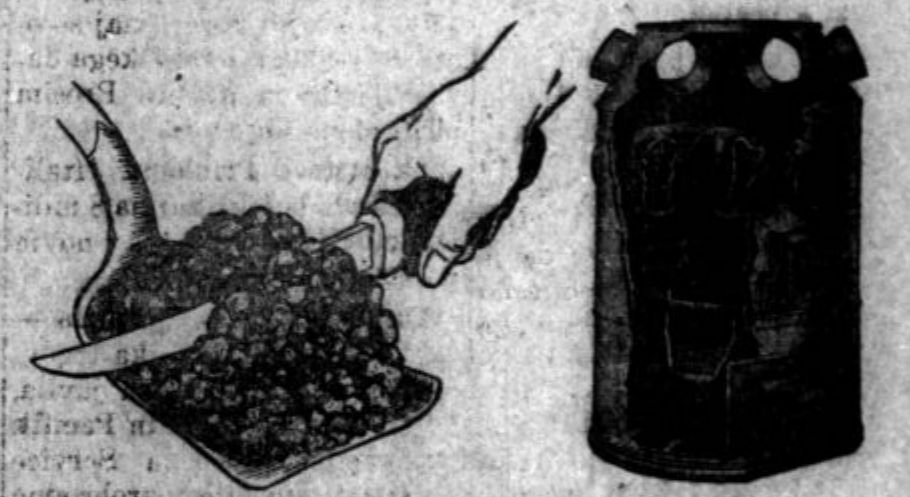
Zdi se, da tu pa tam vlada tole-mnenje, napaka je, da se izpelje železnica v dolino Kulpe pri Brodu. Trdil bi, da se to zgodi namenoma in povsem zavestno, da se napravi nekaj res dobrega. Ta postaja odpre veliko, pri Brodu zelo široko golino-Kulpe, katera je od Čabra do Kostela nič manj nego 40 km. dolga, in na pobočjih ter postranskih dolinah je toliko bogastva, kakor se najde le še v Bosni. Z neyerjetnim izgubljevanjem delovnih sil in moči, kakršnemu ni izlepa kje najti primare, treba danes dovažati tovore te doline z vozili 500 m visoko na postajo Delnice. Ni čuda, da tam puste zgajiti velike množine lesa, ker so stroški prevažanja s kohnji previsoki. Ta dolina je kakor ustvarjena za to, da se tam napravi papirnica, ki bo podelovala odpadke lesa; je pripravna za napravo opekarnice; dobro bi uspevale tudi cementne tovarne, ker je dobiti dobre surovine za to in je na razpologo dovolj električne moči pri zelenem viru. Pri Kačelju blizu Broda so velike množine premoga — že se da kaj kurije kmetje z njim — le izrabiti se še ne da v večjem obsegu, dokler ni železnice v dolini. Ze sedaj je tam velika parna žaga ter se zida in stavi elektrarna z več nego 1000 HP. Železnici preko Broda so tedaj zagotovljeni veliki tovari, ki za jasnijo nje rentabilnato. Velikanski gozdovi Turn-Taxisa, Auersperga, Goriana in tamošnjih občin bodo dan za dnem nakladali tovore za par desetlin vagonov. Trasa skozi Poljansko delino brez-pogojno ne more pokazati nič enakovrednega. Omenim še, da so pogoji graditve progę preko Broda na Kulpi vseskozi ugodni ter tamkaj ni velikih predorov ali izvanrednih mostov.

Predragi mi Slovenci in sosedje Hrvati v Jolietu in okolici!

Ako hočete imeti svojo hišo toplo zdaj po zimi, obrnite se name. Jaz vam bom toploto preskrbel, ker stavi najboljšo furnazo, ali Hot Air Furnace po imenu Moncrief Furnace, katerih v tem mestu nikjer drugje ne dobite kot pri meni.

Sprejemam tudi dela starih furnazev vsake vrste; tudi delam vodne cevi ali zlebove za strehe (gutters) in kovinaste ceilinge po hišah.

Slovenci, podpirajte Slovence, ki vam bo za to hvaležen!

CUTS FUEL BILLS

There are good reasons for the smaller fuel consumption of the Moncrief—correct design, smooth, well made castings, ample and strong, joints smoke and gas tight. These are only few of the more important features that have made the

MONCRIEF FURNACE

the favorite wherever known. Every improvement that experience has shown to be worth while is included in its design. The straight-side free-burning firepot releases all the available heat in the fuel. The long fire-travel radiator gets the heat from the smoke and gases before sending them up the chimney.

Let us show you how the Moncrief will save you money.

Joliet Slovenian Sheet Metal Shop

JOSEPH M. KLEMENČIČ, ml. lastnik
1212 N. Broadway Telefon 1255-M Joliet, Ill.

Misel o zvezi Kočevja proti Staremu trgu, kakor jo je izrazil ing. Klodič, bi se pa dala prav dobro uporabiti na drug način, tako namreč, da se napravi lokalna železnica na dnu doline Kulpe preko Broda na Kulpi (tam pride v stik z glavno progjo) proti Staremu trgu in po potrebi do Črnomlja. Ta železnica bi odprla prvovrstne naravne lepote te pokrajine, potrebna gonilna sila za električno obratovanje bi se pa dala dobiti iz Kulpe in nje pritokov.

Ce povzamemo vse, kar smo navedeli, ugotovimo: ing. Klodič je z vso hvalevredno stvarnostjo ter zelo točno iskal kot glavno zahtevo Slovenije in Hrvaške najkrajšo pot k morju, in sicer k Kvarneru z izhodiščem Kočevje. Da hoče pridigniti k tej zvezi tudi Črnomelj z drugo železniško vejo, ne izpremeni dejstva, da hoče protinaravno železniško zaganje Kočevje izpremeniti in železnico izpeljati odtod dalje. Njegov posredovalni predlog za novo železnico pač ni tako ugoden, kakor proga preko Broda na Kulpi, ako si le stvar ogledamo natančneje. Manjši dvig, bolj preprosti in enostavni pogoji graditve, torej manjši gradbeni stroški in zagotovljene večje množine tovarov, vse to daje progji preko Broda na Kulpi prednost. In če se uresniči misel lokalne železnice od Čabra nizdoli zveza-železnice od Čraba nizdoli zveza-železnice z glavno progjo pri Brodu na Kulpi, bi s tem ne bil dan samo pogoj za večji napredek v razvoju doline ob Kulpi in njenih postranskih dolin, ampak bi jugoslovanskim železnicam pripadli tudi še transporti, ki težijo danes na Rakke. Mislimo le na Srežnik, Gvojičeve gozde občine Prezid, na Loški potok, Travo, Drago: vsi ti kraji, njih bogastvo lesa in drv bi potem bolj težilo na Čabar nego na Rakke.

Ing. dr. M. Mustil.

Zastave, bandere, regalije in slate znake za društva ter člane K. S. K. J.

izdeluje
EMIL BACHMAN
2107 S. Hamlin Ave.
Chicago, Ill.

OD HIŠE DO HIŠE

Ljudska povest.

(Napisal Franc Jaklič.)

"Kaj pa kanišiš? Kaj ti je Boter, mene kar v miru pustinaš naredil!" se postavi Rohnečka, ko vidi, da je sama nedolžna.

"Jaz ga bom ubil!" Grozeč je iztisnil te besede in Rohne se je prestrašen odmaknil.

"Janez!... Zmešan je!... Zmešan je!" je zavpila Rohnečka, in stara je pritrdila: "Skoči brz po blagoslovljeno vode, da ga panamo!"

"Nisem še nor, ampak ubil ga pa bom! Barbiča bom ubil..."

"I, zakaj pa, boter? I, kaj? Kaj vam je naredil?" so izpraševali vsi trije, ko so videli, da niso v nevarnosti.

"In ti si mi ga v hišo vrgel!... Ti si tega kriv!... In tega ti ne odpustim... Nikoli, pa boter gori ali doli... Pa proč mi ga spravi, da ne bom videl več tega..."

"I, kaj pa je naredil? Ali je vam kaj ukral? Sedite nu!"

"Vse po meni poka, da bi kar zdrobil vse, kar mi pride v roke... Ko bi mi sedajle prišel pod roke ta Barbič, jaz bi mu že pokazal!... Vi ne veste, kaj mi je naredil!"

"I, kaj vendar?"

"Dejal je, da bo naša Ančka Gornikovega vzela, da bo Gornikov iz Kozjega repa naš zet... Gornikov — pa naš!"

"To je rekel?"

"To, to! Sedaj se pa vsa vas smeje!... O, ti zlomek stari, da si je to izmisli!... Pomnil me bo!... 'Ukaži!' Precej 'ukaži', da pridejo zvečer ljudje vkup!... O, jaz ga bom že sestradal!"

"Zakaj bi 'ukazoval'?"

"Moraš! Zadnjič smo ugani-li, da pojde Barbič od hiše do hiše, danes bo pa druga. Danes bomo to odpravili... Barbič me ne bo sramotil okrog"...

"Boter, pa veste, da je Barbič naredil te besede? Kaj bi bilo res kaj hudega, če bi bilo v teh besedah kaj resnice?"

"Uh! Uh!..." zapihala Lazar in si seže v lase. "Pa ti to praviš, ti, boter!... Ali ste se res zmenili?"

"Kaj se bomo zmenkovali? Mi bi se tega vedeli ne bili, ko bi nam ne prišli sami povedat."

"Pa, ako vsa vas govori? In se smeje? In za menoj gleda?... Pa pravijo, da ne more boljše-ga dobiti, kakor je Gornkov? O, prokleti!..." Grozi se je in žugal s pestmi.

"Jaz nisem prav nič slišal. Molčite, saj ni treba praviti, ako je kaj resnice. — Ako pa nič ni —?"

"Pravnič nič!... Jaz bi vse zdrobil, ko bi je bilo kaj. Pa punca je rekla, da ni. Saj sem ji tudi dal po grbi, da je kar zaječala, ko ni vedela precej, kaj sem jo vprašal... Barbiča moram tudi dobiti. Ta me bo pomnil, kdaj me je obrekel!"

"Ukaži", tako ti rečem!... Joh, Gornikov—moj zet! Sramota! Sramota! Moj zet — iz Kozjega repa!"

Takrat je prišla Rožanka, ki se je grdoč domov ustavila, videč Lazarja pri Rohnetovih. "Viš, ti-le je rekel Barbič, da se naša punca in Gornikov imata", je dejal Lazar.

"Le po lažniku!... Le po obrekljivcu, ako ste možje!" je izpregovorila Rožanka v ognju.

"To ni bilo nič hudega!" meni Rohne.

"Tebi ne, je pa Lazarja pa nam, ki smo v rodu, ako nas kdo obreče."

"Jaz se v take reči ne bom mešal", reče Rohne nevoljen in vstane. "Meni niso nič mari!"

"U-jaj!... Zadremal! Pri taki reči, pa tako malo gorečnosti!"

"Bom pa še enkrat."

"Jaz bom tudi molila. Da si mi le povedal."

"Potlej bo pa kmalu."

"O, Bog ve, kdaj pride tisti čas!"

"Bog ve, res!"

To so bile take misli, ki so pregnale veselost.

"O, ko bi bili naš oče taki, kakršni so mati!" je vzdihnila Ančka.

(Dalje sledi.)

BOLGARSKI KRVNI ČAJ.

Zeliščni sok pridelan iz teh rastlin pomaga naravi utrjevati ledice, jačiti kri in na lahek način regulira črevesje. Vzemite ta čaj gorkoga predno grem spat, pa vam bo na mah prehlad pregnalo. Vprašajte vašega lekarnarja, ali naročite ga po pošti. Velika družinska škatlja velja \$1.25; tri škatlje \$3.15 ali 6 za \$5.25.

Naslov: Marvel Products Company, 436 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Kašelj in prehlad.

V tem letnem Zasu vlada kašelj in prehlad pri odraslih in pri otrocih. Če se zanemari, se razvije iz nje-ga komplikacije, ki se lahko nevarne. Izognite se zlim posledicam prehlada z vzetjem Sever's Cold and Grip Tablets (Severjevih Tabletov zoper prehlad in gripo). Cena 30 centov.—Hitro od pomoč proti kašlju dobiti, če vzameta

Severa's Cough Balsam

(Severjev Balzam zoper kašelj). Pomirjuje razdraženost, omehča izločevanje, ustavi kašelj, povzroča laglje dihanje in pomaga priročno povrniti normalno stanje. Večje steklenice 50 centov, manje 25c. Pri lekarnih.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Za praznike

Stara navada ameriških rojakov je, da se spomnijo svojih sorodnikov in prijateljev v domovini s primernim darom za božične praznike.

Ker je sedaj cena denarja nizka, že samo par dolarjev, pomeni jako veliko v starem kraju.

Denarne pošiljatve skozi našo banko so navadno nakazane v 14 dneh. Denar dobi prejemnik na svoji domači pošti brez vsakega odbitka. Naše cene so vedno med najnižjimi.

ZAKRAJSEK & ČESARK.

Slovenska banka.

70—9th Ave., New York, City.

Dostavek: Onim, ki žele potovati domov za praznike, priporočamo svojo potniško pisarno.

Začimbe, zelišča in najrazno vrstnejša domača zdravila

katera priporoča mgr. Kneipp

imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik

MATH PEZDIR

P. O. Box 722, City Hall Station

NEW YORK CITY.

Look out za pijace

katero so zdrave kot je Triglav čaj vroč preden greste k počitku, zavoj 75c. TERPOTEC zavoj 75c. RMAN zavoj 75c. 1000 ROZE zavoj 75c. Encian (GENTIAN) zavoj 75c, in druga zelišča v zalogi. BRINJE iz starega kraja po 16c funt, 125 funtov \$11.00. Naročite si iz Chicage, s tem se prihrani na vožnji. PRASEK od vina (Weinstein) po \$3 funt zadostuje za 40 galonov najboljšje kisle pijače za žejo. Sugar Coloring (Short Pint) \$1.50. GAUGE (MERO) za alkohol autoraditor in za vse tekočine, ki imajo proof v sebi, meri manj kot pol grada pa do 200 gradov, stane \$3.00. Vse cene vsebujejo tudi poštnino, samo malt in brinje ne. Naročil se ne pošlje, ako niso naprej plačane. Pišite glede zastopništva prodaje Gauge—Velik komiser!

A. HORWAT, 1903 W. 22 St. Chicago, Ill.

30 WA HINGTON je glavni sedež Združenih držav in je tudi sedež urada za izdajo patentov in naš veliki slovenski urad se nahaja SAMO v Washingtonu, blizu patentnega urada, tako da mi lahko vse osebno opravimo vaše patentne potrebe. POPOLNOMA TOČNO, POSTENO IN PO NIZKI CENI. Ime A. M. Wilson je znano že 30 let. Pišite danes po našo slovensko brezplačno knjigo v izumih in patentih. A. M. WILSON, Inc. Successors to the late A. M. Wilson PATENTS 312 Victor Building, WASHINGTON, D. C.

POZOR! Slovenci in Hrvati v Chisholm, Minn., in okolici. Kadar želite uložiti denar na hranilno ulogo ali čekovni promet, zavarovati vaše poslopje ali poslati denar v staro domovino, obrnite se na stari in zanesljivi Miner's State Bank Chisholm, Minn. Frank Gouze, Slovenec, je blagajnik banke in vso vašo trgovino lahko odpravite v materinem jeziku. "Točnost", "Varnost" in "Postržba" je naše geslo.

Našim jugoslovanskim odjemalcem in prijateljem.

Zadnji mesec smo izplačali \$17,000.00. Ali ste vi prejeli vložnikom. Ali ste vi prejeli svoj delež? Če ne, otvorite pri nas hranilni račun in svoj delež boste dobili pri prihodnjem plačevanju obresti.

Kar se tiče slabih časov je znano, da je obzorje najbolj temno baš pred solničnim izhodom; tako je tudi s trgovino neposredno pred izboljšanjem iste

Mi bi radi izvrševali tudi vaše bančne posle; pri tem vas agotavljam, da bomo vse nam poverjene stvari skrbno in vestno izvršili. Vaš domačin, g. J. Osbolt je pri nas zaposlen da vam lahko postreže; obručajte se torej nanj.

First National Bank CHISHOLM, MINN.

Odperto dnevno od 9. do 3. Ob sredah tudi zvečer od 7. do 8. Ob sobotah so uradne ure samo do 1. popoldne.

Ljudje s kilo.

Na tisoče ljudi z utrganjem (kilo) si lajšuje trpljenje s tem, da nosijo in rabijo STUARTOVE umetne PRI-LEPLJIVE PLAPAO PODLOGE (blazinice). Vrzite torej proč voj stari kilni pas. Ne nosite več jeklenih ali gumijastih trakov, ki vas tišajo in tudi lahko vbodejo. Naj Vam mi določimo za poskušajo eno.

VRZITE PROČ SVOJ KILNI PAS.

Ne računamo za isto ničesar. Naj vam dokažemo številno slučajev, kaj so PLAPAO PODLOGE za druge, že dobrega storile. Pišite po našo knjigo o utrganju (kilo), tam boste mnogo zvedeli o tej neprijetni bolezni. Mi imamo zaprišežena pričevila in zahvalna pisma iz vseh delov države, kjer je dokazano, da so PLAPAO PODLOGE najboljšje in da so že mnogim kilo odpravile. NE ODLA-SAJTE IN NE ČAKAJTE minute več. Pošljite nam svoje ime in naslov SE DANES. Mi Vam bomo takoj poslali a poskušajo in ZASTONJ eno PLAPAO in knjižico o utrganju. Naslov: PLAPAO CO. 3266 Stuart Bldg. St. Louis, Mo.

MATIJA SKENDER javni notar za Ameriko in stari kraj. 5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

Krasna stenska in žepna ura ter deset vrednostnih predmetov samo \$9.95

Le enkrat v življenju imate priliko kot je ta. Ta krasna žepna in stenska ura ter deset krasnih predmetov zlatnine, vse skupaj za \$9.95, dvomimo, da ste še kdaj imeli enako priliko. Vrok naših nizkih cen je ker naročimo blago iz tovarne in za gotov denar. Sicer valed visokih davkov ne bo mogoče tako hitro ponujati blaga za tako nizko ceno, torej hitite in se poslužite te prilike. Tu imate kratak opis tega: Železničarske vrste žepna ura s izvrstnim kolešjem in patentiranim uravnateljem s pravimi kamni vreden za držanje pravega časa. Krasna oblika posrebrno-niklasto pokrovske izgleda vredna \$10.00 Importirana stenska ura trepčno vreden za vaš dom in poleg še 10 predmetov: 1) Krasni pozlačeni ženski lavalier, 2) usnjata denarnica, 3) par zapetnih gumbov 4) pozlačeni prstan v vrezanem ameriškim orlom, 5) kravatna zaponka, 6) kravatna igla, 7) zaponka za ovrtnik, 8) krasni privesek, 9) samosesalno pisalno pero, 10) britev, dobrega jekla vredna do \$3.00.

Mi jamčimo zadovoljnost ali ako niste zadovoljni nam vrnite nepokvarjeno blago v teku 10 dni in vam vrnemo denar. Bodite prvi, ki pozna vrednost dobre kupčije in povejte to vašim prijateljem, ker to je ponudba, ki bo vsakogar zadovoljila.

Ne pošljite denarja v naprej, izrežite ta oglas in ga pošljite nam, priložite 50c za poštno in zavijalne stroške in kadar prejmete blago plačajte še po naši posebni ceni \$9.95. Pišite takoj na:

VARIETY SALES COMPANY, Dept. 1233, 1016 Milwaukee Avenue Chicago, Ill.

Slavna društva K. S. K. J., pozor! Vse tiskovine, kakor pisni papir, kuverte, nakaznice, pobotnice, bolniške liste, društvena pravila i. t. d., dalje vse tiskovine pri prirajanju veselice, kot vstopnice, veliki, srednji in mali plakati, se izdelajo hitro in lično kakor tudi po zmerni ceni v naši tiskarni, ki je največja in najmodernejša slovenska unijaka tiskarna. Slavnim društvom preskrbimo na željo prestavo pravil iz slovenskega na angleški jezik. Kadar torej rabi vaše sl. društvo kaj tiskovin, obrnite se do nas. V naši tiskarni se tiska "Glasilo" K. S. K. J. AMERIKANSKI SLOVENEK 1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.

FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt Street, New York GENERALNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE in vseh njenih podružnic. JUGOSLAVIJA Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Maribor, Metković Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb. ITALIJA NEMSKA AVSTRIJA Trst, Opatija, Zadar. Dunaj.

IZVRŠUJEMO hitro in poceni denarna isplačila v Jugoslaviji, Italiji, in Nemški Avstriji. IZDAJAMO čeke v kronah, lirah in dolarjih, plačljive na v-pogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah. PRODAJAMO parobrodne in železniške vozne liste na vse kraje in za vse črte. IZSTAVLJAMO tudi čeke, plačljive v efektivnem zlatu pri Jadranski banki in njenih podružnicah s pridržkom, da se isplačajo v napoleonih ali angleških šterlingih, ako ni na raspolago ameriških dolarjev v zlatu. SPREJEMAMO DENARNE VLOGE v dolarjih ter plačamo začasno 4% obresti. Oddelek vlog amer. mo ustanovili nanovo na željo mnogih rojakov širom Amerike, ki se poslužujejo naše banke. Po sprejemu prvega denarja izdamo vložno knjižico v dolarjih in jo pošljemo vlagatelju. Za prepis nadaljnih vlog ali za dvig denarja je potrebno, da se nam pošlje v registriranem pismu vedno tudi vložno knjižico. KADAR STE NA POTU v staro domovino in se nahajate v New Yorku, se Vam bo isplačalo, ako se zglasite glede vrnitve Vaših denarnih zaved pri ravnateljstvu naše banke v prvem nadstropju brez osira na to, ako kupite parobrodni listek pri nas ali ste ga mogoče že kupili drugje.

Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogoji, ki bodo velike koristi za vse one, ki se še ali se bodo posluževali naše banke.

Slovenci, prijatelji in poznavalci naše banke so vljudno naprošeni, da opozorijo na ta naš oglas svoje znance iz Hrvatske, Dalmacije, Istre, Goriške, Srbije, Bosne Hercegovine in Črnogore.

Frank Sakser State Bank POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE! ALPENTINKTURA je najuspešnejša na svetu za rast in proti izpadanju las. Alpenpomada za brke in brado; kurja očesa in bradavice v 3 dneh popolnoma odstranimo; rumatizem v gih dneh popolnoma ozdravim. Bruslaintinktura od katere postanejo sivi lasje popolnoma naradni; rane, opekline, potne noge in za druge bolezni imamo jako uspešna zdravila. Pišite takoj po cenik in Koledar in Knjižico za leto 1921, kar pošljemo zastoj. Pošljite marko za 5c za poštnino. Knjižica velja v potrebi več kot \$10. JAKOB WAHČIČ, 6702 Bonna Avenue N. E. CLEVELAND, OHIO.